norsk filatelistisk tidsskrift

nft 7

SEPTEMBER 1985

AV INNHOLDET: Arbeidsgruppe for norsk skipspost, s. 365 ● Postveier under krigen (Del XI): Den norske flyruten i vanskeligheter 1943/44, s. 366 ● Til Frimerkets Dag: Frankeringsgyldig blokk med arbeidslivs-motiver, s. 371 ● NÅR og HVOR har klubbene møter, s. 372 ● Utstillingskalender, s. 373 ● Hjemstedssamling — en alternativ måte å samle Norge på, s. 374 ● Skip og post i lokale ruter i Trøndelag (Del 11): Utover til øyene i havgapet, s. 378 ● Zumstein antyder avventende marked også denne sesongen, s. 386 ● Nordjysk med ny vri, s. 388 ● Hva kan dette være?, s. 389 ● Var det to typer av poststempelet «Christiania 2»?, s. 394 ● NYTT om nye frimerker, Postkassen m.m. Tilsammen 44 sider.

STOR JUBILEUMSAUKSJON

Den 12/10 1985 avholder vi vår auksjon nr. 33 i Oslo, og med denne feirer vi vårt 10 års jubileum. Vi kan allerede nå garantere at det vil bli en auksjon med mye interessante norske objekter og selvsagt også utenlandske.
Bl.a. har vi fått innlevert en fantastisk fin samling SKILLING POSTHORN som inneholder ca 900 merker/brev. Forøvrig flere interessante brev, samlinger, enkeltmerker og lot.
Hvis DE ikke allerede står oppført i vårt kartotek, be om å få tilsendt gratis rikt illustrert katalog som vil bli utsendt ca 20 september.

Kommer på auksjonen

DANO FRIMERKEAUKSJONER

Sandesundvn. 14, Postboks 203,
N-1701 Sarpsborg, Norge ☎ 031/51041

ENGERS
frimerker Adresse: Postboks 15, N-2824 Redalen, Norge.

ENGERS NORGE
International stamp auctions
☎ Tlf.: (061) 81 555

HUSK «TYFEX»-AUKSJONEN
i Trondheim 16. november.

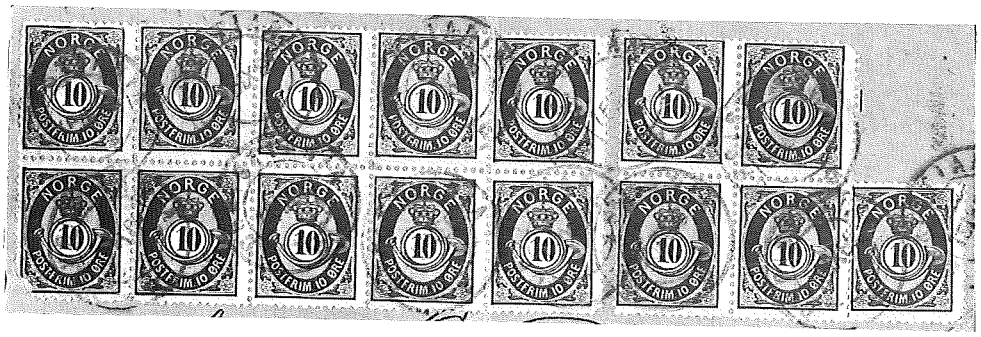

Et av objektene ved «TYFEX»-auksjonen.

INNLEVERINGER TIL VÅR STORE «PRE STOCKHOLMIA» - AUKSJON i OSLO 1. - 2. mars 1986 er nå i full gang.

Store avdelinger foreligger allerede på enkelte land, og ytterligere toppobjekter og store samlinger ønskes, spesielt på Norge og øvrige Norden, men også klassisk hele verden.

Vi har nå to ganger på rad arrangert de største auskjoner i Norge for omsetning av utenlandsk material og har et stort internasjonalt publikum. Våre utenlandske innleverere av KLASSISK NORSK TOPPMATERIAL ved tidligere storauksjoner har gitt oss stor anerkjennelse for glimrende resultater. Hvorfor ikke ta kontakt De også?

Sveriges bidrag til Verdensungdomsåret 1985

Delaktighet — Utvikling — Fred er Verdensungdomsårets tre temaer. En tegnekonkurranse blant ungdom er gjennomført i Sverige for å få frem de beste frimerkeforslagene på disse temaene.

Her kommer nå de tre seirende unge tegnernes forslag i en frimerkeblokk til Frimärkets Dag i Sverige, som i år feires over hele landet den 12. oktober.

Blokken koster 10 svenske kroner pr. stk, hvorav kr. 2,10 går til støtte for filatelivirksomheten. Salgstiden er kort, bare året ut.

Andre svenske nyheter den 12/10: Fem lavprisfrimerker på temaet "spill", 50, 60, 70, 80, 90 øre, og et 3-kroners merke med sjakkmotiv. Dessuten to jubileumsfrimerker, som markerer 100-års dagen for to fremtredende svenskers fødsel, politikeren Per Albin Hansson og visedikteren Birger Sjöberg. Verdi h.hv. kr 1.60 og kr 4. Bestill gjennom betaling av det nødvendige beløp til vår norske postgirokonto Oslo 1992767 og oppgi ønskede utgaver og antall.

Obs! Siste bestillingsdag for FDC er den 12/10 1985. Prisen er den samme som for et helt sett frimerker pluss SEK 2 pr. FDC.

PFA Postens Frimärksavdelning
S-10502 STOCKHOLM, Sverige

Send gratis det informasjonsmateriell jeg har satt kryss ved.

☐ BULLETIN PFA, ca 8 nummer årlig om svenske frimerkenyheter.

☐ „Frimärkshäften, ett spännande samlarområde", 12 siders brosjyre.

☐ „Ett frimärke blir till", 16 siders brosjyre.

☐ Informasjon om abonnement.

Navn _____

Adresse _____

Postadresse _____

SKRIV TYDELIG

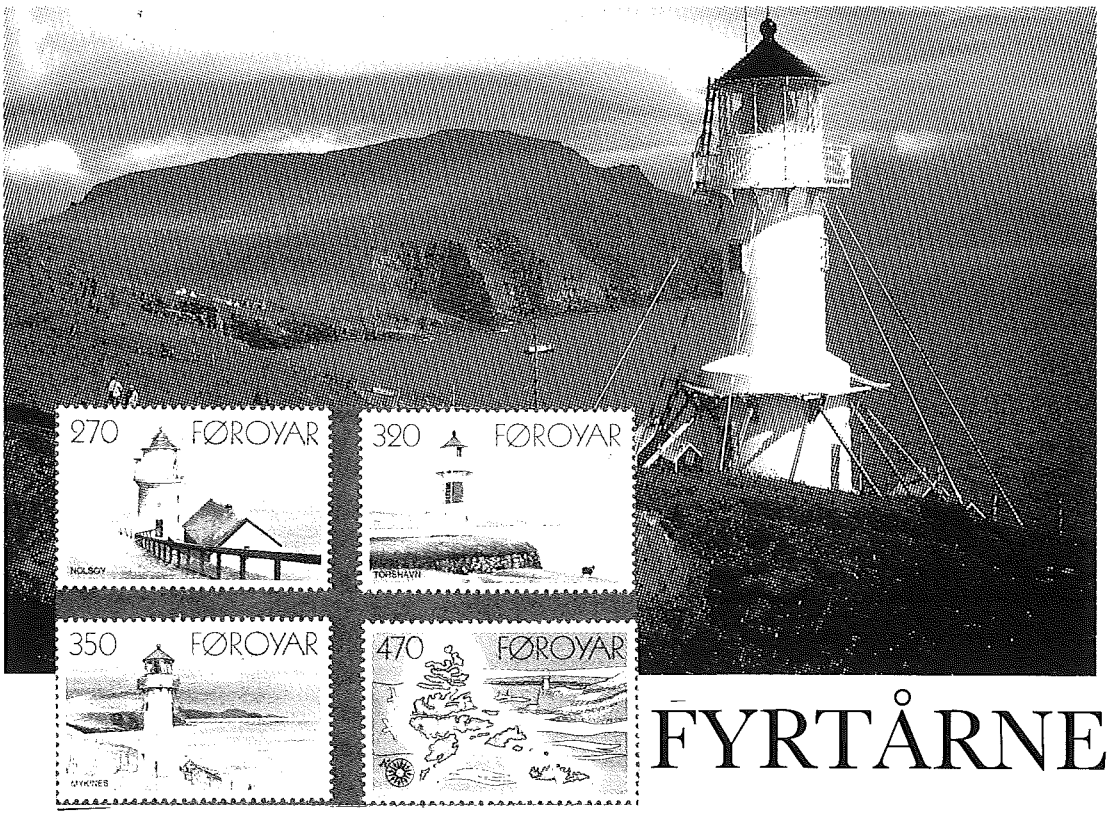

FYRTÅRNE

Den danske konge – Frederik 2. – påbød i 1560 sine lensmænd at afmærke sejlruten mellem Skagen og Falsterbo ved Øresund med fyr og søtønder. Dermed indledte Danmark en epoke af verdenshistorisk betydning for søfarten. Ganske vist benyttede man allerede i oldtiden fyr, især i Middelhavsområdet og enkelte steder nord for Gibraltar, og i middelalderen omtales enkelte primitive fyr langs den franske, engelske og flandriske kyst. Men med den danske forordning af 1560 blev en vigtig sejlrute i sin helhed for første gang i historien afmærket og belyst. Dengang var der altid tale om åben ild. I ældre tid fyredes med træ, senere med kul.

Knapt 100 år senere – i 1655 – fik Norge sit første fyr, på Lindesnæs. Sveriges første fyr, ved indløbet til Stockholms skærgård, kom i 1669. I fjernere dele af Norden, f.eks. Færøerne og Island, skulle man vente længe endnu – for Færøernes vedkommende til det 19. århundredes slutning.

Første gang, man hørte om et fyr på Færøerne, er i forbindelse med Rybergs Kompagni, et transithandelsforetagende, som i en 20 års periode fra 1766 benyttede Tórshavn som oplagsplads. En samtidig kilde skriver ganske kort: – »(kompagniet)... skal 1782 på Nolsøen have oprettet et slags Fyr for de ankommende skibe«. Det fortælles, at dette blusfyr stod på øens nordspids, men hvordan det i øvrigt var indrettet, vides ikke, heller ikke, hvilket brændsel man havde adgang til. Formodentlig har dette fyrs liv været kort.

De første egentlige fyr på Færøerne oprettedes i 1893. Dette år kom der ikke færre end 6 – en uvurderlig hjælp til den voksende færøske havfiskerflåde, og den voksende handelsforbindelse med omverdenen.

Postverk Føroya

Postverk Føroya, Frimerkejadeildin, DK-3800 Tórshavn, Færøerne.

NÅ UTKOMMET

Distributör i Norge: **Wennergren-Cappelen A/S**
Boks 738, Sentrum
OSLO 1

Finnes hos de fleste frimerkehandlere samt hos velssorterte bok- og papirhandlere.

Höstens auktion med Crafoords Island!

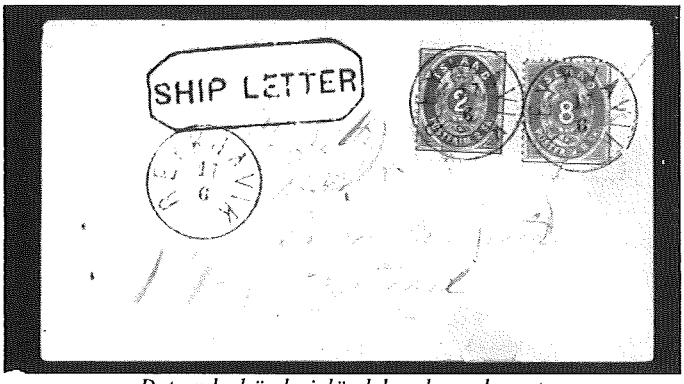

Det enda kända isländska skeppsbrevet med skilling-frankatur. Utrop Skr 250.000:-.

Beställ katalogen idag!

Endast den kan ge Er en fullständig uppfattning om auktionsinnehållet. Katalogen innehåller huvudsakligen skandinaviskt material, inte minst klassiskt Norge, men naturligtvis är världens mest berömda Islandsamling — dir. Holger Crafoords — auktionens höjdpunkt.
Prenumeration på katalogen, som är rikt illusterad och med 4-färg, kostar Skr 60:-. Ni erhåller då våra kataloger och resultatlistor minst 1,5 år framöver. Lösnummerpris Skr 25:-/st. Katalogen utkommer i mitten av september.
Möt oss också på Nordfrimex 85. Der visar vi hela auktionsmaterialet den 26—29 september!

Auktionen äger rum den 10—11 oktober.

POSTILJONEN AB
Box 4118, S-203 12 Malmö, Tel 040-722 90 el 32 70 70
Besöksadress: Södra Tullgatan 3, Mamlmö Postgiro 63 70 11-8

I Stockholm: Drottninggatan 114 A tr. Besök endast efter överenskommelse per tel 08-32 70 70

I Danmark: Skandia-Postillonen A/S, Trommesalen 7, DK-1614 Köpenhamn V, tel (01) 22 03 00.

TILBUD TIL DEM

VI KAN I ØJEBLIKKET LEVERE ALLE NORSKE ÅRSSET I ORIGINALPAKNING:

1969	675,-
1970	575,-
1971	450,-
1972	250,-
1973	200,-
1974	110,-
1975	115,-
1976	90,-
1977	90,-
1978	85,-
1979	85,-
1980	40,-

Vi kan i øjeblikket bla. tilbyde følgende fdc fra Norge:

hk nr.	Pris
259	600,-
260	390,-
300—301	250,-
330	450,-
350—353	590,-
354, 356	450,-
375	390,-
390, 392	425,-
413	310,-
433	425,-
431	340,-
436	340,-
434, 437	390,-
453	310,-
460	310,-
469—473	525,-
455, 463	310,-
461, 468	310,-
466	310,-
456	310,-
459, 464	360,-

Vi tilsender GRATIS salgsliste over hvad vi kan levere.

ÅLAND ÅRSMAPPE 1984
kun 49,-

VI HAR NETOP IGEN FÅET DEN EFTERTRAGTEDE ÅRSMAPPE FRA FÆRØERNE 1975/76 PÅ LAGER. AFA PRIS 2000,-
og kan sælge denne for kun
1090,-

LEGION POSTFRISK
HK NR 259
HK PRIS 675,-
TILBUD 500,-

UNIVERSITET POSTFRISK
HK NR 260
HK PRIS 420,-
NU KUN 320,-

KRONEMERKER HÅKON VII POSTFRISK
HK NR 350—353
HK PRIS 589,-
NU KUN 425,-

LØVE POSTFRISK
HK NR 354—358
HK PRIS 706,-
NU 525,-

BLOMSTER STEMPLET eller POSTFRISK
HK NR 479—40
HK PRIS 55,-
TILBUD 29,-

VORT SALGSKATALOG NR 9/85 ER NETOP UDKOMMET OG INDEHOLDER BLA. TILBUD PÅ NORGE, ISLAND, FINLAND, DANMARK, GRØNLAND, FÆRØERE, TYSKLAND samt meget mere tilsendes GRATIS

FINLAND ZEPELIN POSTFRISK
AFA NR. 167
AFA PRIS 2000,-
NU KUN 1000,-

DANMARK STEMPLET
Gammel luftpost
AFA nr. 144—146, 181, 182.
AFA PRIS 2870,-
NU KUN 1200,-

NORSKE MINNEBLOKKE

Nr.	Pris
1	425,-
3	20,-
4	70,-
5	20,-
6	12,-
7	25,-
8	18,-
10	39,-
11	39,-
12	36,-

ÅRSMAPPER GRØNLAND

1977 1 udgave	59,-
1977 1 type 2	40,-
1977 2 udgave	28,-
1978	28,-
1979	28,-
1980	22,-
1981	42,-
1982	25,-
1983	70,-
1984	40,-
Komplet	375,-

ALLE PRISER I NKR. FORUDBETALING TIL GIRO 1 99 89 96 OSLO +15 KR. (PORTO) ELLERS SENDES I POSTOPKRAV. ALLE VARER SÆLGES MED FULD RETURRET.

HAR DE FÅET VORT GRATIS SALGSKATALOG SOM TILSENDES ALLE VED HENVENDELSE TIL

CN FRIMÆRKER

Boks 248
DK-4000 ROSKILDE

LINDNER I OSLO!

Nå kan du skaffe deg alt i LINDNER-utstyr direkte i OSLO! Vi forhandler nå LINDNER's ***populære kvalitetsvarer*** for den kresne samler.

Prøv LINDNER's Fortrykksalbum — FDC-album — MK-album — Ringpermsystem — Blanko-system — Innstikksark — og rekvisita.
Fortrykksalbumet har den fordel at du kan samle både stemplet og postfrisk på ***samme ark*** ved at det gjennomsiktige foliearket er ***direkte påmontert*** albumarket! (Ikke to ark for seg.)

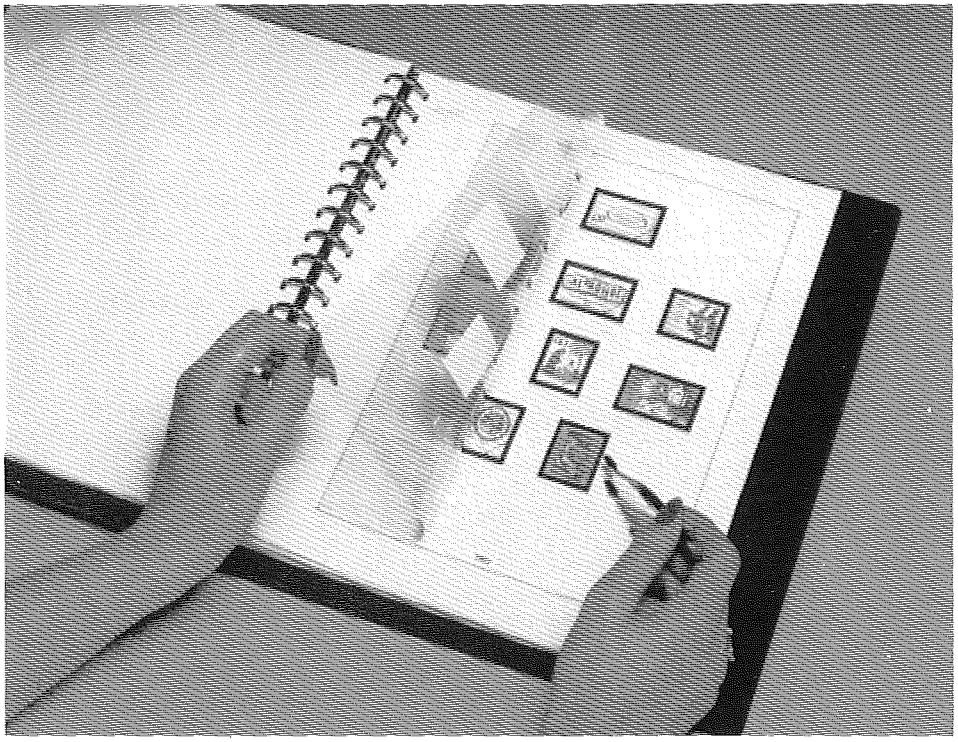

Og — LINDNER-albumene er ***rimelige*** i forhold til kvalitet!

Priseksempler:

NORGE komplett 1855—1984	kr.	668,-
NORGE komplett 1972—1984	kr.	358,-
SVERIGE komplett 1855—1984	kr.	1248,-
DANMARK komplett 1851—1984	kr.	410,-
FÆRØYENE komplett 1975—1984	kr.	168,-
GRØNLAND komplett 1905—1984	kr.	188,-

Øvrige land skaffes på bestilling.

INTRODUKSJONSRABATT:
Ut oktober måned gir vi ***10 % rabatt*** på alle LINDNER-varer. Ved postbestilling kommer porto og event. oppkrav i tillegg. Postbestilling: FsH, Boks 92 Kaldbakken, 0902 Oslo 9.
Butikk: Ullevålsvn. 15, Oslo 1. Tlf.: 02/42 58 16.

FSH-KJELLER'N Kom innom og få LINDNER demonstrert!

NUMMER 7
SEPTEMBER 1985
44. ÅRGANG

norsk filatelistisk tidsskrift
ANSVARLIG REDAKTØR: ERLING SJONG

Jury for TYFEX 85

Ifølge arrangementskomiteen for TYFEX 85, den nasjonale ungdomsutstillingen som arrangeres i Trondheim i dagene 14.—17. november i år, har Norsk Filatelistforbund oppnevnt følgende jury: Tore Gjelsvik, Ranheim, Per M. Kindem, Halden, Helge Kringtrø, Trondheim og Gunnar M. Loshamn, Farsund.

Utstillinger i det svenske postmuseum

Postmuseet i Stockholm arrangerer stadig utstillinger av filatelistisk interesse.

I september vises f.eks utstillingene «UNG 85» og «MAIL ART». Til «UNG 85» har man lånt samlinger fra medlemmer av klubber tilsluttet Sveriges Frimärksungdom (SFU). Vilkår for deltakelsen har vært å lage en samling på et av Verdensungdomsårets tre tema: Delaktighet — Utvikling — Fred. Besøkende kan avgi stemme for den samling man mener er best, og i oktober deles det ut fine frimerke-priser til tre av dem som har stemt på den vinnende ungdomssamlingen.

«MAIL ART», postet kunst, en ganske ung kunstform, vises på postmuseet i form av billedkunst, med mange hundre bilder fra Sverige, Brasil, Polen, Frankrike, USA, Tsjekkoslovakia, Italia o.a.

I september er det også andre arrangementer for frimerkesamlere i postmuseet: 1. september vil medlemmer fra foreningen Hembygdsfilatelisterne gi gode råd under mottoet:« Hur man samlar hembygdsfilateli», og 7. og 14. september vil medlemmer av SFU gi gode råd og dele ut materiell under mottoet: «Att samla och montera frimärken». Den 21. september vil medlemmer av Stockholms Motivsamlarklubb gi råd og hjelp under mottoet: «Så samlar man motivfrimärken».

Det svenske postmuseet ligger i Mäster Samuelsgatan 10, 3. etasje, og er åpent hver virkedag fra 12.00 til 15.00 og fra 12.00 til 16.00 på søndager. Det er gratis adgang.

Polar-posten «maltraktert» av Postverket

Brev fra den marinøkologiske forskningsekspedisjonen i Arktis, «Pro Mare», foreligger nå. Spesialstempelet fra Barentshavet sier at cruiset gikk 29. juli—19. august 1985. Brevene er signert av en eller flere av ekspedisjons-deltakerne.

Så langt er alt vel og bra.

Hva som ikke er like bra er Postverkets behandling av brevene. De er behandlet av Posten i Kirkenes, og har (ihvertfall de fire brevene jeg har sett) der blitt *maskinstemplet* så elendig at man for det første knapt kan se *hvor* de er stemplet, langt mindre lese datoen. Postfunksjonæren som har hatt brevene til behandling, har tydelig ikke skjønt at dette er brev som skulle videre til filatelister og som man faktisk hadde tenkt å samle på. Slik Postverket har «ødelagt» dem, har samleverdien sunket betraktelig.

E.S.

under lupen

Redaktørens egen spalte

Postverket bort fra frimerkene?

Det hender jeg går i samler-luka ved hovedpostkontoret i Trondheim for å kjøpe frimerker, enten for å samle på dem — eller for å skaffe filatelistisk frankering til de mange brev jeg må skrive i egenskap av redaktør av Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

Jeg blir alltid møtt med korrekt høflighet, og har bare godt å si om dem som sitter bak skranken.

Da jeg for en tid siden påny kjøpte frimerker der, sprakk det imidlertid for meg: Konvolutten jeg fikk levert mine kjøpte frimerker i hadde påtrykt rekker av merkene som ble utgitt i anledning Norsk Ukepresses 150-årsjubileum — foruten teksten: Det går raskere med frankeringsmaskin. Med andre ord: Ved salg av frimerker til samlere oppfordrer Postverket oss samtidig å gå over til frankeringsmaskin istedenfor å kjøpe/bruke frimerker.

Mer paradoksalt og åndssvakt kan det vel neppe gjøres.

———

Frimerkesamlerne er — uten tvil — blant Postverkets beste kunder. Ihvertfall når man tar i betraktning at vi ofte kjøper «billige» papirlapper «dyrt» og at Postverket ofte slipper å utføre noen som helst tjeneste for merkenes pålydende.

Ren netto, med andre ord.

Og så opplever man altså at Postverket anbefaler oss ikke å kjøpe frimerker, en anbefaling — om den ble tatt til følge — som ville medføre at Postverket ville tjene langt mindre...

Idéen til teksten på posen må være klekket ut av et reklamebyrå som ikke har skjønt konsekvensen av påfunnet.

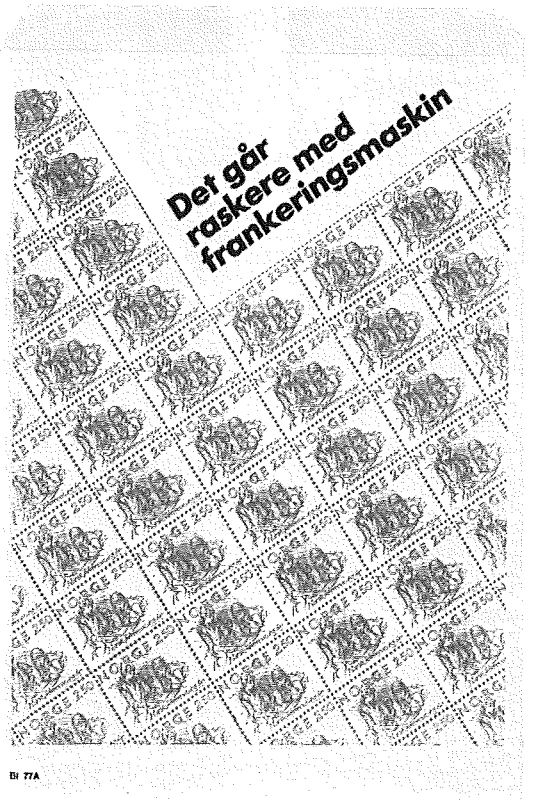

Nå har vi siden fått henvendelser fra mange samlere landet rundt som har reagert sterkt og høylydt på akkurat dette nye «reklame-trikset» fra Postverket. De mener som jeg, at vel har vi som samlere et godt forhold til Postverket — et forhold begge parter er tjent med vil fortsette — men dette er vel å gå noe for langt i rasjonaliserings-bestrebelsene.

Eller hva?

E.S.

Udvalg

Gode frimærkeudvalg tilsendes regelmæssigt med frimærker fra Deres samleområder.

STOR RABAT

FRIMÆRKERINGEN

Søndersjøvej 20,
DK-3500 VÆRLØSE,
DANMARK

Arbeidsgruppe for Norsk Skipspost

Etter initiativ av Sigmund Botnedal, Krokeide, kom det sammen en liten gruppe skipspostinteresserte under landsmøtet i Bergen for å diskutere felles interesser og problemer.

Det foregår en god del posthistorisk forskning på lokalt plan om skipspost som burde samordnes. Likeså kunne vi tenke oss å få bearbeidet de områder av kysten og de innsjøer som ikke er dekket.

For å få systematisert dette arbeidet planlegger vi å danne en arbeidsgruppe «Norsk Skipspost» underlagt Norsk Filatelistforbund.

Som et langsiktig mål kunne vi tenke oss en «Håndbok over Norsk Skipspost» bygd på de kataloger og skrifter som er utgitt eller kommer senere.

En av initiativtagerne til møtet var Per Erik Danielsen som for et år siden utga «Norske skipsstempler og reisende postekspedetioner på skip». Ved en ny utgave kan kvaliteten på flere av stemplene forbedres og brukstiden for flere av stemplene utvides.

Bjørn E. Bunæs og Anders Langangen arbeider med en oversikt over 3 og 4 rings nummerstempler. Dette arbeidet vet vi vil inneholde mange nye opplysninger når det gjelder bruken av disse stemplene ombord i skip. Oversikten over 4 rings nummerstempler er ferdig fra forfatterne og kommer forhåpentlig på senhøsten i år.

En av hovedoppgavene til skipspostgruppen vil være å samle inn og systematisere mer private skipsstempler, gummistempler og håndannulleringer gjort på post ombord på skip.

For å dekke «hele landet», finner vi det naturlig å dele landet inn i regioner. Derfor er vi interesserte i å få med «skipspostfolk» fra hele landet, også slike som ikke har skrevet noe før og som mener å ha noe å bidra med. Har du et område som du arbeider med når det gjelder skipspost, var det fint om vi kunne få registrert dette.

Skipspostinteresserte som har lyst til å være med i en slik arbeidsgruppe «Norsk Skipspost» kan kontakte Per Eirik Danielsen, Alfred Offerdalsv. 12, 5031 Laksevåg.

Lars Liahjell

nft Vi sakser

Frimerke-luksuscruise

Et «frimerke-cruise» med luksusskipet M/S Nieuw Amsterdam arrangeres av American Philatelic Society senhøstes i år. Skipet seiler fra Tampa i Florida den 30. november, og byr på en uke med «filatelistisk glede» kombinert med et luskuscruise til Det karibiske hav.

APS STAMPCRUISE '85

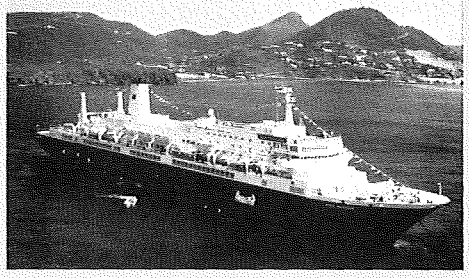

— Uten tvil vil APS Stampcruise '85 bli den flotteste sammenkomst for frimerke-samlere som noensinne er arrangert, sier annonsen for tiltaket. Man blir anbefalt å slutte seg sammen med noen av de mest berømte eksperter i verden til en uke med filatelistiske aktiviteter — inkludert en studiegruppe ledet av Herman «Pat» Herst, seminarer og foredrag, en frimerkeauksjon med satellitt-overføring — og mye mer. Skipet er et av de nyeste og mest luksuriøse som flyte kan. — Du vil bli skjemt bort med superb service og får anledning til å spise den beste mat som kan skaffes, syv ganger daglig, heter det i annonsen.

Prisen er $ 1.095,- i dobbeltlugar, inkludert flyfrakt fra mer enn 90 byer i USA til Tampa, og rabatter gis for tredje og fjerde person som kan være med på å dele dobbelt-lugaren. (Omregnet i dagens dollarkurs skulle dette bli NKr. 9.000,-, omtrent. Glem ikke prisen på billett fra Norge til USA i tillegg. NFT's bem.)

(The American Philatelist)

Postveier under krigen (Del XI):

Den norske flyruten i vanskeligheter 1943/44

Av Svein Andreassen

Flysituasjonen var meget vanskelig ved årsskiftet 1943/44. Med unntak av de små britiske Mosquito-flyene, var det utover høsten 1943 dårlig forbindelse med Stockholm. Den svenske ruten var innstilt, og de norske flyene gikk bare av og til. Passasjertrafikken stoppet i realiteten opp, mens postgangen ble opprettholdt. På dette tidspunkt oppholdt det seg 20 000 norske flyktninger i Sverige, og det var en prioritert oppgave for den norske regjering å få over et stort antall flyktninger som kunne fylle tomme plasser i de væpnede styrker og i handelsflåten.

Norske myndigheter hadde i oktober 1943 overtatt det fulle ansvar for de norskeide flyene — som fortsatt fløy i BOACs navn, men som nå var under full norsk kontroll. Også overfor svenske myndigheter fremsto de norske flyene som britiske, og alle spørsmål i tilknytning til flyene ble behandlet som et britisk anliggende. Det var også gitt tillatelse til at fire norske mekanikere kunne arbeide på Bromma som en del av BOACs mekanikerstab. Som de øvrige britiske sivilflyene, kunne også de norske flyene bruke flyplassene Bromma ved Stockholm, Torslanda ved Göteborg eller flyplassen i Østersund.

Ved slutten av året var situasjonen den at kun to norske Lodestars var i operativ stand. Dette ble redusert til kun et fly da et av dem forsvant over Nordsjøen den 17. desember 1943. Det savnede flyet hadde tatt av fra Bromma litt etter kl. 16 fredag 17. desember. Flystasjonen på Leuchars var i kontakt med flyet da det var ca. 15 miles (ca. to norske mil) fra land. Det hadde da bare 5—6 minutters flyging igjen, men så ble all kontakt brutt. Årsaken til ulykken ble aldri oppklart, men en antok som en mulighet at flyet hadde blitt utsatt for nedising.

Flyets besetning besto av piloten, løytnant Wilhelmsen, navigatøren, fenrik Sjur Stakland og radiotelegrafisten, fenrik G. Øien. Det var sju passasjerer ombord — alle nordmenn. Flyet medførte også 23 kolli diplomatisk kurérpost (ca. 370 kg).

Etter denne ulykken var det bare et norsk Lodestarfly som var i operativ stand. Amerikanerne hadde et par måneder før levert fire Lodestar C60-fly på låne- og leiebasis (Lend-Lease), men samtlige måtte ombygges og modifiseres før de kunne settes inn på Stockholm-ruten. Ombyggingen skulle skje ved flyfabrikken Cunliffe-Owen i Southampton. Reservedeler og utstyr var levert, men flyene ble stående i over et halvt år i påvente av at britiske luftfartsmyndigheter kunne gi klarsignal for ombyggingsarbeidet.

Økende utålmodighet på norsk side

Utålmodigheten på norsk side var stigende. Forsvarsminister Oscar Torp skriver i et brev datert 2. februar 1944:

«Det lykkedes forhandlingsutvalget for Stockholmsruten for en tid siden å oppnå enighet om driften av ruten med Foreign Office (det britiske utenriksdepartement) og BOAC, men senere ble det vanskeligheter fra RAFs side som måtte løses særskilt. Når det gjelder modifikasjonsarbeidet på flyene, er det Ministry of Aircraft Production som gjør vanskeligheter.»

Omtrent samtidig henvendte utenriksminister Trygve Lie seg til det britiske utenriksdepartement — Foreign Office — og ga utløp for sin frustrasjon. Trygve Lie beskriver selv dette møtet slik:

«Jeg sa — som så mange ganger tidligere — at vår flytrafikk på Sverige var et forferdelig kapittel i krigens historie. Vi hadde nå hatt fire fly i Storbritannia mer

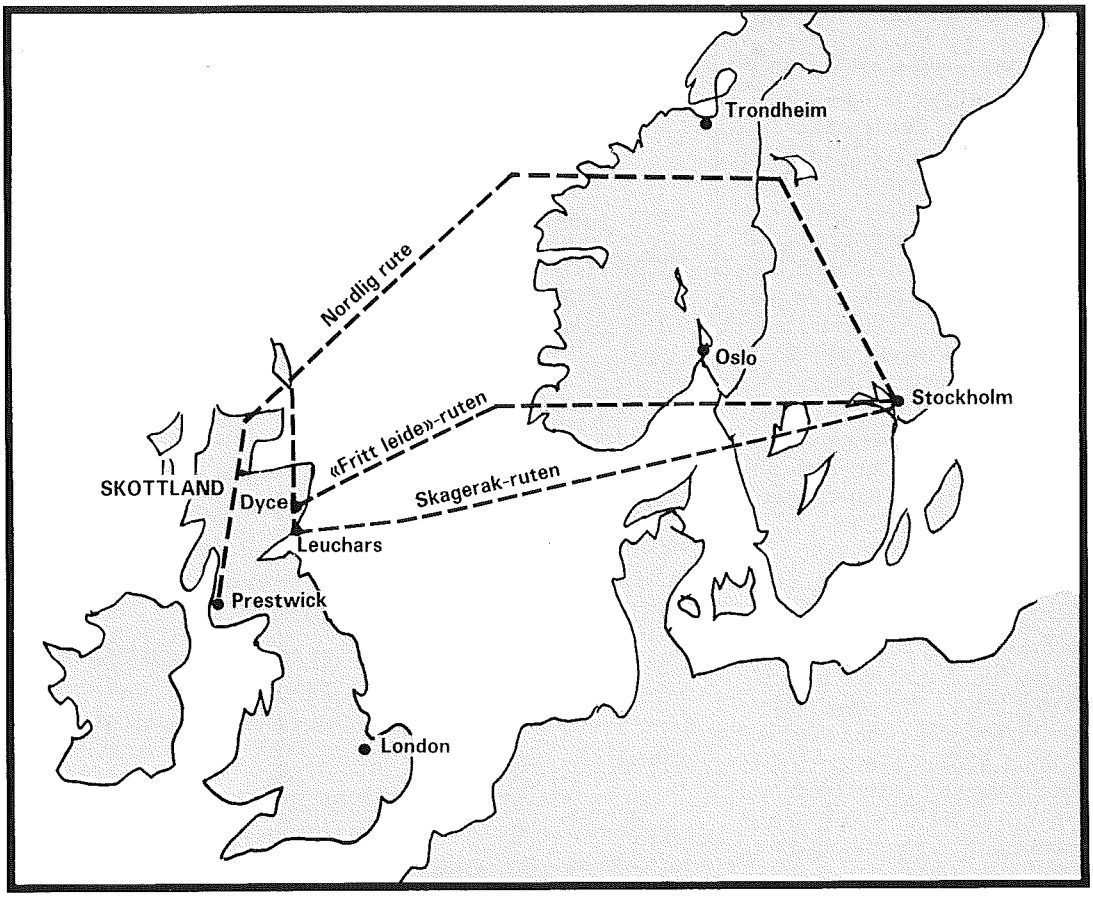

Kartskisse over noen av de viktigste rutene på strekningen Skottland—Sverige i krigsårene. Frem til sommeren 1943 ble Skagerak-ruten mest benyttet. På grunn av økt tysk jagerflyaktivitet, ble ruteopplegget etterhvert endret. De norske flyene fulgte etterhvert en mer nordlig rute, og gikk ofte inn over Norge fra Sognefjorden og nordover. Svenskene fikk i mars 1944 sin «fritt leide»-rute — med tysk og britisk godkjennelse. Denne ruten ble imidlertid innstilt allerede i april 1944. Fra slutten av 1944 og våren 1945 fulgte de fleste flyene en mer nordlig rute.
De britiske og norske flyene brukte under hele krigen den viktige militære Leuchars-flyplassen, mens svenskene ble tilvist Dyce-flyplassen ved Aberdeen. I krigens siste fase landet de svenske flyene på Prestwick på den skotske vestkysten.

enn et halvt år og hadde bedt om modifikasjonsarbeid på disse. Alle norske anstrengelser hadde hittil vært forgjeves, og jeg tillot meg å karakterisere Air Ministry's og BOACs forhold i denne sak som en skandale .... Jeg føyet til at det gjorde et pinlig inntrykk på alle nordmenn i Storbritannia som kjente det sommel som hadde forekommet omkring dette spørsmål, og sa at Storbritannia av hensyn til seg selv og av hensyn til samarbeidet om den fremtidige luftfart, nå måtte søke å imøtekomme de norske berettigede krav.»

Britiske luftfartsmyndigheter på sin side mente at nordmennene selv måtte ta en del av ansvaret for forsinkelsene på grunn av uklarheter med hensyn til flyenes radioutstyr. Det lettet heller ikke arbeidet at flyene ikke hadde standardisert RAF-utstyr og heller ikke var likt utstyrt. Hovedproblemet var nok likevel det enkle faktum at det var vanskelig å få prioritet på dette arbeidet i den fase krigen var i. To av flyene ble levert i operativ stand i midten av mars 1944 og innebar en velkommen tilvekst til den norske flyparken på Leuchars. Etterhvert kom flere fly til.

Økende antall flyktninger i Sverige

Våren 1944 var det i alt ca.

22 000 flyktninger i Sverige. Av disse var 4700 kvinner og ca. 15 000 menn i vernepliktig alder. Det var en prioritert oppgave for den norske regjering i London å få over et stort antall flyktninger som kunne fylle tomme plasser i de væpnede styrker og i handelsflåten. Det var også et stort behov for folk til regjeringskontorene i Storbritannia og USA. Desto mer man nærmet seg frigjøringen, ble dette enda viktigere. Alle departementene trengte eksperter, og det var bl.a. et økende behov for leger, sykepleiersker etc.

Antallet flyktninger som kom seg over fra Norge til Sverige i første halvpart av 1944, holdt seg vel under 1000 pr. måned. Som følge av mobiliseringen til arbeidstjenesten i Norge, kom det fra og med august 1944 og frem til krigens slutt 2000 flyktninger pr. måned. Flyktningestrømmens topp ble nådd i april 1945 da 2815 kom over grensen. Det totale antall på flyktninger var da 43 000—44 000. Mange av dem ønsket seg til England, men flymulighetene satte en praktisk grense.

Problemene begynte å bygge seg opp flere steder. Blant annet var tilgangen av flyaspiranter til Little Norway i Canada sunket til langt under det normale. Dette førte igjen til rekrutteringsproblemer for de to norske flyskvadronene i England. Norske militære myndigheter var såpass engstelige at de ikke så bort fra at situasjonen kunne føre til at skvadronene kunne bli tatt ut av aktiv tjeneste eller at engelsk personell ble satt inn i de norske skvadroner. Også på andre områder var det sterkt behov for nyrekruttering.

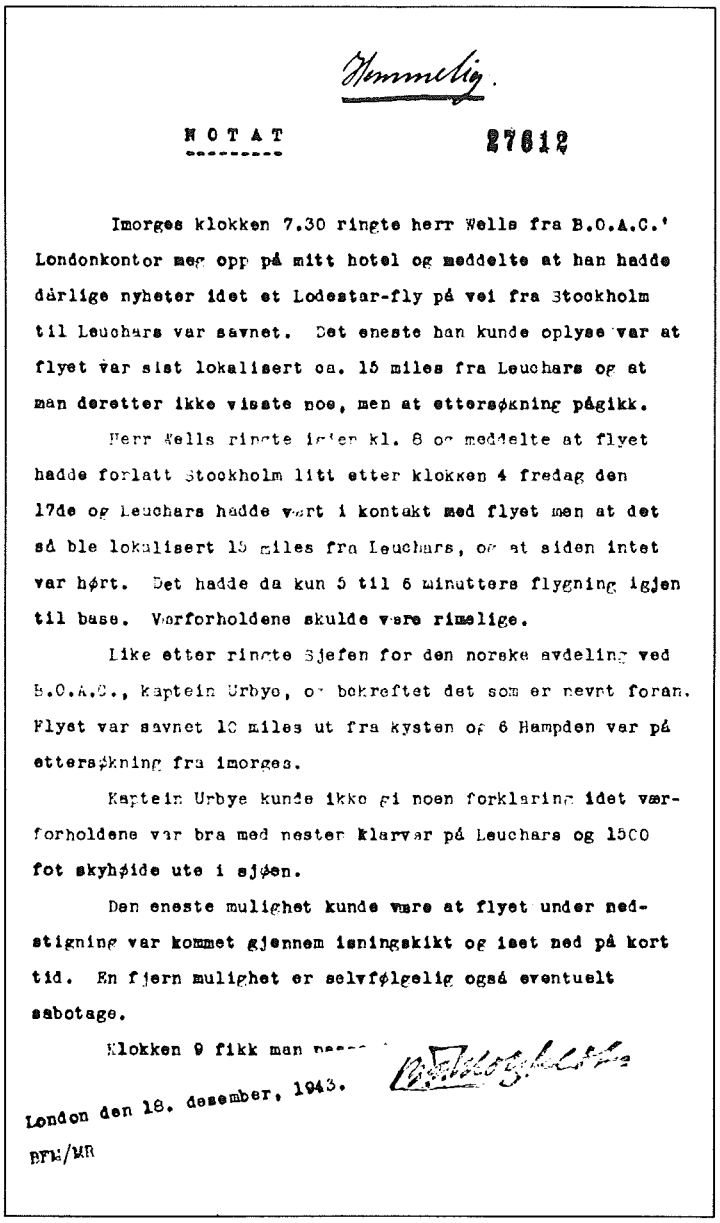

Hemmelig.

NOTAT 27612

Imorges klokken 7.30 ringte herr Wells fra B.O.A.C.' Londonkontor meg opp på mitt hotel og meddelte at han hadde dårlige nyheter idet et Lodestar-fly på vei fra Stockholm til Leuchars var savnet. Det eneste han kunde oplyse var at flyet var sist lokalisert ca. 15 miles fra Leuchars og at man deretter ikke visste noe, men at etterspkning pågikk.

Herr Wells ringte igjen kl. 8 og meddelte at flyet hadde forlatt Stockholm litt etter klokken 4 fredag den 17de og Leuchars hadde vært i kontakt med flyet men at det så ble lokalisert 15 miles fra Leuchars, og at siden intet var hørt. Det hadde da kun 5 til 6 minutters flygning igjen til base. Værforholdene skulde være rimelige.

Like etter ringte Sjefen for den norske avdeling ved B.O.A.C., kaptein Urbye, og bekreftet det som er nevnt foran. Flyet var savnet 10 miles ut fra kysten og 6 Hampden var på etterspkning fra imorges.

Kaptein Urbye kunde ikke gi noen forklaring idet værforholdene var bra med nesten klarvær på Leuchars og 1500 fot skyhøide ute i sjøen.

Den eneste mulighet kunde være at flyet under nedstigning var kommet gjennem isningskikt og iset ned på kort tid. En fjern mulighet er selvfølgelig også eventuelt sabotage.

Klokken 9 fikk man [illegible]

London den 18. desember, 1943.

BFM/MR

Utdrag av rapport om flyulukken 17. desember 1943 fra stabssjefen i Flyvåpenets Felleskommando (F.F.K.), oberstløytnant B. F. Motzfeldt.

Dårlig med plasser på britiske fly

Det hadde vist seg å være en meget vanskelig oppgave å få økt antallet passasjerer på de britiske flyene. Transport av passasjerer med de små Mosquito-flyene gikk langsomt, og ventelistene var lange. Etterhvert som britiene satte inn større Dakota- og Liberator-fly, ble situasjonen noe lettere, men uten at problemet ble løst. Noen norske fagfolk, som var kommandert til å tjenestegjøre i britisk krigsindustri, ble prioritert av britiske myndigheter — og muligheten for norske myndigheter til å bytte disse ut med personer som den norske regje-

Air Mail Postage Rates between the United Kingdom and Sweden during World War II.

Date	Letters		Post-cards	Contemporary notes
	First ounce	Each extra ounce		
30th October, 1939	5d.	3d.	2½d.	—
14th March, 1942	1s. 3d per half-ounce		7d.	No service by surface or air for months prior to this date. Still no surface mail.
1st April, 1943	8d.	5d.	4d	Surface mail still suspended.

Skjema som viser portosatsene på brevforsendelser fra Storbritannia til Sverige fra oktober 1939 og ut krigen. Fra gjenopptagelsen av postforbindelsene i mars 1942 og frem til april 1943, ser vi at portoen er seks ganger høyere for én ounce (29,35 g) enn i oktober 1939. Dette hang nok sammen med de meget begrensede transportmulighetene man hadde på Stockholm-ruten i dette tidsrommet og at man søkte å redusere postmengden til det høyst nødvendige.

ring prioriterte høyere, var nesten lik null.

Den norske flyattacheen i Stockholm, major Ragnar Gundersen, var ikke særlig optimistisk ved årsskiftet 1943/44. I et notat til legasjonens sjef datert 14. desember 1943 skriver han:

«Slik som forholdene nu ligger an, med et meget stort antall diplomater og høitstående embedsmenn m.v. fra de forskjellige allierte nasjoner som skal reise til Storbritannia, og med den minimale påregnelige avgang, vil det antagelig vise seg meget vanskelig å skaffe plass på britiske fly for mer enn et høyst begrenset antall nordmenn som trenges for krigsviktig innsats.»

Flere plasser

Den britiske flyattaché i Stockholm, Mr. Maycock, forsto tydelig den vanskelige situasjon nordmennene var kommet i. Underhånden meddelte han den norske flyattaché i slutten av februar 1944 at det etterhvert trolig ville kunne la seg gjøre å få sendt en god del flere norske passasjerer med de britiske flyene. Grunnen var at de store britiske Dakota- og Liberator-flyene på dette tidspunkt gikk mye hyppigere enn tidligere. Maycock mente at det bare ville være et spørsmål om tid før britene ville måtte lempe på de strenge vilkårene for å få plass på flyene, og at det ikke

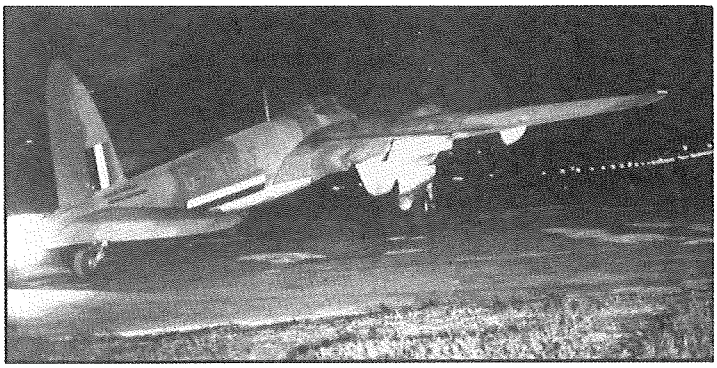

En BOAC Mosquito klar for avgang på Lauchars en gang i 1943 med kurs for Stockholm. Første gang en to-motors Mosquito-jagerbomber ble brukt på ruten, var 6. august 1942 da RAF satte inn et av sine fly for å frakte diplomatpost. Den 4. februar 1943 ble den første sivile Mosquito (G-AGFV) satt inn på Stockholm-ruten, med den britiske kaptein C. B. Houlder som flyger. Etterhvert ble ytterligere seks mosquitos satt inn på ruten. (Fra «Scottish Air Mails 1919—1979).

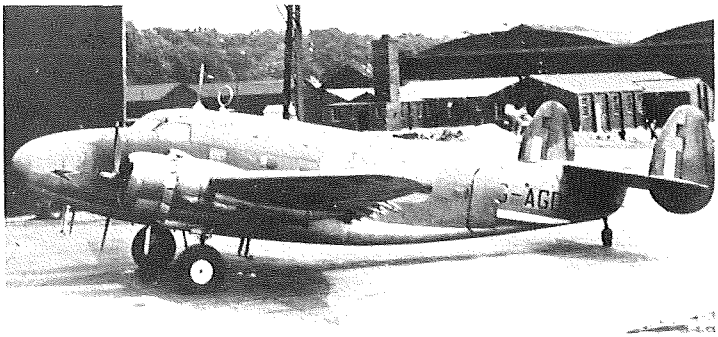

Lockheed Lodestar var arbeidshesten på den norske flyruten Skottland—Stockholm. Dette er et av de meget få bildene som eksisterer av de norske flyene. Vi ser her «Loch Lesja» som var det ene av de to flyene som ble satt inn på ruten i august 1941. Flyene var ubevæpnede transportfly (Fra «Grønne vinger over Norge»).

Norske flygere og besetningsmedlemmer på Stockholm-ruten fotografert på golfbanen i St. Andrews like ved Leucharsflyplassen. Fra venstre Nils Steen (flyger), Arvid Piltingsrud (flyger), Helge Bjørneby (telegrafist), John Strandrud (flyger), Erik Engenæs (flyger), Martin Hamre (flyger) og Odvar Wenger (telegrafist). Av disse omkom Engenæs, Hamre og Wenger under flyging på Stockholm-ruten. (Fra «Grønne vinger over Norge»).

ville være tilstrekkelig mange potensielle flypassasjerer i Stockholm som av krigsviktige grunner *måtte* få plasser. Da ville det bli plass for nordmenn som f.eks. tilhørte de væpnede styrker og folk som skulle tjenestegjøre i handelsflåten. I en melding om dette fra den norske legasjonen i Stockholm til det norske utenriksdepartement i London føyer legasjonen til — for sikkerhets skyld: «Mulighetene ved planlagte amerikanske forbindelser bør utnyttes uavhengig av dette.» Dette er en referanse til planene om en egen amerikansk luftbro fra Stockholm til Skottland, og det skinner igjennom at man vel egentlig ikke hadde noen tro på at de britiske flyene kunne løse det norske problem. På dette tidspunkt hadde planene om en storslått amerikansk flyoperasjon ledet av oberst Bernt Balchen begynt å ta form — og åpnet uanede muligheter for transport av nordmenn fra Sverige til England. Planen var å få over 2000 nordmenn. Dette kom etterhvert til å overskygge alle de andre transportmuligheter.

En omtale av den amerikanske Balder- eller Sonnieoperasjonen vil følge i en senere artikkel.

Be om vår siste
SALGSKATALOG
som inneholder en mengde gode tilbud på
FRIMERKER OG FRIMERKEUTSTYR

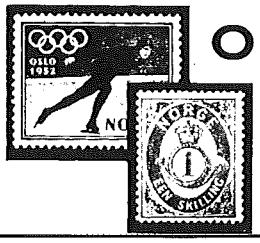

ODD F. MOE Postordre og direkte salg
FRIMERKER
OG FILATELISTARTIKLER
POSTBOKS 207 - 1301 SANDVIKA
ALT I
LEUCHTTURM ARTIKLER

Til Frimerkets Dag i år:

Frankeringsgyldig blokk med arbeidslivs-motiver

Som kjent er det besluttet at det til Frimerkets Dag i år skal utgis en *frankeringsgyldig* blokk, i motsetning til de senere år — hvor det i prinsippet har vært snakk om minneblokker *uten* frankeringsgyldighet. Hvorvidt det blir snakk om slike frankeringsgyldige blokker til Frimerkets Dag også i årene fremover, er ikke endelig bestemt. Men forhåpentlig vil også dette kunne gjennomføres, slik man nå har hatt frankeringsgyldige blokker til Frimerkets Dag i Sverige hvert år i flere år.

Årets blokk har som motto «Norsk arbeidsliv», og de fire frimerkene blokken inneholder har alle motiver med tilknytning til norsk oljevirksomhet. Alle merkene har pålydende kr. 2,00, med et tillegg på kr. 1,00 angitt på hvert merke. Frankeringsverdien for blokken blir dermed samlet kr. 8,00, mens utsalgsprisen — ifølge påtrykket — blir på kr. 12,00.

Vi har fått omhende et «forslag» til denne FD-blokken, som avbildet her. Om dette er den endelige utformingen, har vi ikke rukket å sjekke, men vi vil tro at det ihvertfall ikke blir vesentlige forskjeller fra den avbildete.

Siden Postverket har satt «Norsk arbeidsliv I» som motto i blokkens øverste høyre hjørne, er det grunn til å anta at det også vil komme flere i fremtiden, ihvertfall «Norsk arbeidsliv II» . . . **E.S.**

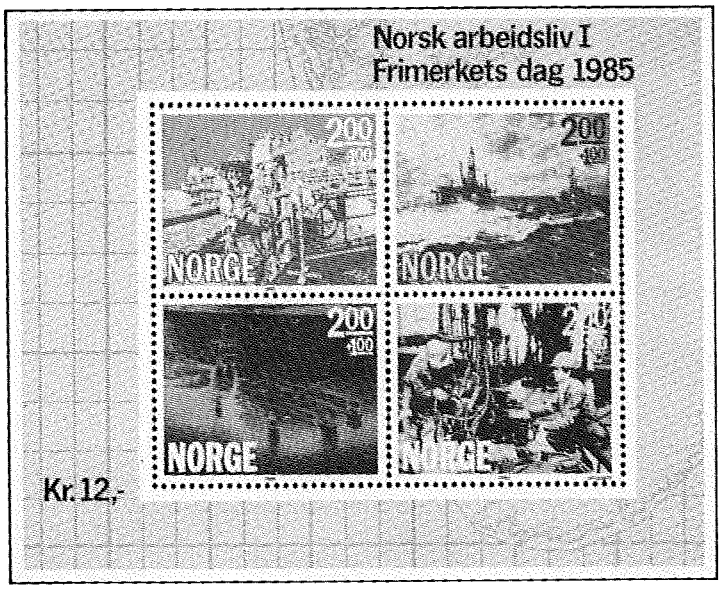

nft

Vi sakser

Stivbente moms-regler?

En god stund har samlere i Danmark kunnet kjøpe postfriske frimerker fra utlandet opp til et bløp av kr. 90,00 uten at Tollvesenet krevde opp moms. Av praktiske grunner ville man ikke kreve inn et momsbeløp under 20 kroner, da omkostningene ville overstige det beløpet man fikk inn.

Nå er denne praksis endret, etter krav fra EF-komisjonen, som ønsker like regler i hele EF. Praksis vil nå bli at det skal oppkreves moms for alle beløp over 10 ECU. En ECU tilsvarer åtte danske kroner. Derfor vil alle beløp over 80 kroner bli belagt med moms, selv om det danske tollvesenet taper penger ved å innkreve beløpet. Dessuten skal Postvesenet innkreve kr. 14,00 i gebyr for å forevise forsendelsen for Tollvesenet.

(Skilling)

NÅR og HVOR har klubbene møter

På Forbundets landsmøte i Bergen ble det uttrykt ønske om at Norsk Filatelistisk Tidsskrift tar opp igjen spalten: «NÅR og HVOR har klubbene møter.» Dette åpner muligheter for forbundsmedlemmene til å kunne delta i klubbmøter på steder en mer eller mindre tilfeldig besøker på reiser.

Vi følger herved oppfordringen, og håper klubbene viser den interesse at de sender inn sine møteprogrammer for offentliggjørelse snarest.

Vennligst lever maskinskrevne manus!

E.S.

OSLO FILATELISTKLUBB har møter hver mandag kl. 19.30 i Lektorenes Hus, Wergelandsveien 15, Oslo 1. Lokalet er åpent fra kl. 18.30. Møteprogram for høsten:

2/9: Fra landsmøtet og utstillingen i Bergen
9/9: Klubbaften med auksjon
16/9: Belgias posthistorie v/Ivar Sundsbø.
23/9: Klubbaften med auksjon.
30/9: Postsambandet Norge—Sverige v/Oddbjørn Solli
7/10: Klubbaften med auksjon.
14/10: Franko-portopåskrifter v/Trygve Skaug.
21/10: Klubbaften med auksjon.
28/10: Bytteaften og fellesmøte med juniorene.
4/11: Klubbaften med auksjon
11/11: Ekstraordinær generalforsamling
18/11: Klubbaften med auksjon.
25/11: Hjemstedssamling v/Tor Østlund.
2/12: Klubbaften med auksjon.
7/12: Julebord.

Dessuten arrangeres det byttedager i Rådhusgaten 7, 2. etg. søndag 6/10 fra kl. 12.00 til 17.00 og søndag 24/11 samme sted og samme tid.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB har høsten 1985 følgende møtedager: 27. august, 10. september, 24. september, 8. oktober (årsfest), 22. oktober, 5. november, 19. november, 3. desember og 17. desember (julefest).

Møtene holdes i Elevine Selskapslokaler, Marvikv. 2, inngang mot parkeringsplassen, og begynner kl. 20.00.

Juniormøtene holdes i Høyres Hus, Kongensgt. 29 og begynner kl. 18.00.

FARSUND FILATELISTFORENING har møter alternativt i Farsund og Lyngdal, begge steder kl. 20.00. I møteprogrammet er de alternative stedene merket med (F) for «Husan» i Farsund og med (L) for Legesenteret i Lyngdal.

4. september (F): Oppsummering fra Bergen -85. 18. september (L): Svenske heftemerker v/Torleif Vatland. 2. oktober (F): Årets nye kataloger v/Tor Råstad. 5. og 6. oktober (F): Frimerkets Dag-arrangement. 16. oktober (F): Oppsummering for Frimerkets Dag-arrangementene. 30. oktober (F): Årsmøte. 13. november (L): Norsk Luftpost v/Johnny Pedersen. 27. november (F): Orientering om «Norsk Filatelistforbunds Ungdom» (NFU) v/Gunnar Loshamn. 11. desember (F): Julepost gjennom årene, v/Torry Nielsen.

MANDAL FILATELISTKLUBB har høsten 1985 følgende møtedager: 4. september, 18. september, 2. oktober, 16. oktober, 30. oktober, 13. november, 27. november, 11. desember, (julemøte jun.) og 13. desember (julemøte sen.)

Møtene holdes i Mandalshallen. Junior kl. 18.00, senior kl. 20.00.

NORDENFJELDSKE FILATELISTFORENING har møter annenhver torsdag i 3. etasje i Norrønagården, Thomas Angellsgate 20, Trondheim. Møteprogrammet for høsten 1985 er som følger: 29. august, 12. og 26. september, 10. og 24. oktober, 7. og 21. november og 5. desember.

Møtene starter kl. 20.00. Programmet på møtene varierer mellom byttemøter og kåserier, og en gang hvert halvår holdes det en større auksjon.

FRIMERKE-RINGEN POSTHORN har møter hver tirsdag, alternerende med såkalt byttemøte (uten program) den ene uken og medlemsmøte med et program neste uke. Møtestedet er Sinsen Samfunnshus, Løreveien 2, Oslo 5. Møteprogrammet videre utover høsten 1985 er som følger:
10/9: Byttemøte, 17/9: Klubbmøte m/kåseri av Tor Østlund, 24/9: Byttemøte, 1/10: Klubbmøte. Vi bytter Britiske Kolonier, 8/10: Byttemøte, 15/10: Klubbmøte, Auksjon 81, 22/10: Byttemøte, innlevering auksjon 82, 29/10: Klubbmøte, 5/11: Byttemøte, 12/11: Klubbmøte m/kåseri, 19/11: Byttemøte, 23/11: Frimerkemarked, 26/11: Klubbmøte, 3/12: Byttemøte, Auksjon 82 og 10/12: Klubbmøte, avslutning.

Junior/møter:
3. og 17. september, 1., 15. og 29. oktober og 12. og 26. november.

nft Utstillingskalender

Utstillingskalender ajourført pr. 30.06.1985

Utstillingens navn	Sted	Tid	Kategori
NORDFRIMEX 85	København	26.09.—29.09. 1985	Dansk nasjonal
MANDAL 85	Mandal	04.10.—06.10 1985	Norsk Regional
ITALIA 85	Roma	25.10.—03.11. 1985	FIP Internasjonal
TYFEX 85	Trondheim	14.11.—17.11. 1985	Norsk nasjonal ungdom
MOSS 86	Moss	01.05.—04.05. 1986	Norsk regional (avdeling for luftpost)
AMERIPEX 86	Chicago	22.05.—01.06. 1986	FIP Internasjonal
STOCKHOLMIA 86	Stockholm	28.08.—07.09. 1986	FIP Internasjonal
OSLO 86	Oslo	15.10.—19.10. 1986	Nordisk
BORGFIL 86	Sarpsborg	14.11.—16.11. 1986	Regional
LISTER 87	Farsund	03.04.—05.04. 1987	Norsk regional
ISTANBUL 87	Istanbul	20.08.—28.08. 1987	FIP Internasjonal
Hålogaland FK	Harstad	Juni 1987	Norsk regional
CAPEX 87	Toronto, Canada	06.06.—14.06. 1987	FIP Internasjonal
NIDARØ 87	Trondheim	10.06.—14.06. 1987	Norsk nasjonal
HAFNIA 87	København	16.10.—25.10. 1987	FIP Internasjonal
PORTUGAL 87	Lisboa, Portugal	1987	Internasjonal ungdom
FINLANDIA 88	Helsinki	Mai—juni 1988	FIP Internasjonal
JUVALUX 88	Luxemburg	April 1988	FIP Ungdom
AUSTRALIA 88	Sydney	30.07.—07.08. 1988	FIP Internasjonal
FREFIL 88	Fredrikstad		Norsk Regional
PRAGA 88	Praha	September 1988	FIP Internasjonal
BULGARIA 89	Sofia	20.05.—30.05. 1989	FIP Internasjonal
LONDON 90	London	Mai 1990	FIP Internasjonal
NEW ZEALAND 90	Auckland	August 1990	FIP Internasjonal

I et notat til Norsk Filatelistforbund — og utsendt bl.a. til styremedlemmer og funksjonærer i Forbundet — har Tor Østlund uttrykt sine tanker om sin måte å samle på. Vi synes disse tankene er så interessante at vi også vil gjøre NFTs lesere kjent med dem.

E.S.

HJEMSTEDSSAMLING — en alternativ måte å samle Norge på

Av Tor Østlund

Artikkelen som følger er ment å skulle bringe videre noen erfaringer og tanker fra et samleområde som har gitt mye. Ja — faktisk et større utbytte enn det man forventer gjennom tradisjonell filateli — etter min mening. Hvorfor? Jo fordi det har blitt så mye mer enn filateli.

Personlig ønsket jeg å finne et samleområde litt utenom det vanlige. Samtidig har jeg også alltid hatt en viss forkjærlighet for norsk materiale. Målet var om mulig å lage en utstillingssamling.

Men, en Norge-samling i tradisjonell utstillingssammenheng var og er mer enn noen gang ganske utenkelig av økonomiske grunner. Dermed ble det en hjemstedssamling — en samling stempler, postale dokumenter, brev, kort og frimerker fra det område jeg selv er født og oppvokst.

Hva er hjemstedssamling?

Spørsmålet er jeg ikke i stand til å svare på med få ord. En hjemstedssamling har mange felles trekk både med motivsamlingen, og kanskje spesielt med en posthistorisk samling. Og den kan inneholde objekter som man til vanlig ikke benytter i utstillingssamlinger.

Hovedsaken — og det spesielle — med en hjemstedsamling er at den består av objekter fra hjemstedet (bygd eller by), eller fra et sted eller område man føler eller har en viss tilknytning til. Her finnes ingen «fasit» for hvordan det hele skal bygges opp. Det etterfølgende er dermed mer å betrakte som forslag og idéer til hvordan det *kan* gjøres.

Begrens samlingen

Dette gjelder jo forsåvidt innenfor alle samleområder. Men har man som mål å lage en utstillingssamling, gjelder visse spilleregler som gjør det helt nødvendig å begrense og sytematisere. Hvordan skal så dette gjøres? Man kan altså samle objekter fra en by, et fylke eller en kommune. På en måte kan vi godt tenke oss at samlere av en spesiell jernbanestrekning eller båtrute hvor det har vært postekspedisjon, også er en hjemstedssamler.

Samler man fra en by eller et enkelt poststed, kan samleområdet og hjemstedssamlingen bli for begrenset. Er det snakk om en liten by, sier det seg selv at objektene ikke blir så mange. Mye taler for at en hjemstedssamling bør bestå av objekter begrenset til et fylke eller en kommune, eller for den saks skyld et begrenset geografisk område. Man kan selvfølgelig også velge å samle et postkontor med postområde. Her er imidlertid problemet at postområdene med underliggende poststeder opp gjennom årene har forandret seg såpass mye, at en slik løsning kan by på problemer. Velger man et geografisk avgrenset område, står jo samleren også noe friere ved valg av hvilke poststeder osv. som skal tas med.

Innenfor det geografiske område man velger for samlingen, kan man så f.eks. ta for seg poststedene i alfabetisk rekkefølge. Eller man kan bruke en annen metode. Men, — og her er et stort men. Skal man stille ut, må det gjøres systematisk, oversiktlig og enkelt å finne fram i både for publikum og jury.

Har man så bestemt seg for hvilke avgrensninger man skal ha på samlingen, kommmer så spørsmålet:

Hva skal samlingen inneholde?

En hjemstedssamling kan inneholde:

— brukte frimerker med tydelige stempler slik at disse kan sorteres etter f.eks. typer og brukstid

— klipp fra brev/kort, bl.a. slik at porto/

sendingsslag kan defineres og oppgis i tekstingen
— hele forsendelser av
  — vanlige brev eller kort
  — verdibrev og rekommanderte brev
  — postanvisninger
  — adressekort
  — forskjellige postale kvitteringer
— kart
— portotakster/portotabeller, sirkulærer
— postkort (gjerne bildesiden) — hvis disse har direkte postal tilknytning til samlingen

Hvordan skal man få tak i objekter?

Man bør skaffe seg kontakt med
— andre samlere (sørge for å gjøre det godt kjent i samlerkretser hvilke områder du samler og hva du er interessert i)
— privatpersoner
— lokale foreninger, f.eks. historielag

Det går an å skaffe seg objekter gjennom
— annonsering i frimerketidsskrifter eller i aviser og tidsskrifter på det stedet man samler objekter fra

Tradisjonelt kan man kjøpe objekter fra
— utvalgshefter i frimerkeklubbene
— andre samlere
— frimerkehandlere/antikvariat

Det er også meget nyttig å abonnere på eller skaffe seg auksjonskataloger. Gå gjennom slike, det er utrolig hvor mye materiale som kan dukke opp på denne måten.

Men — ta deg tid. En hjemstedssamling må det nødvendigvis ta lang tid å bygge opp, fordi det kun blir utplukkede objekter som skal brukes.

Utstillingsvirksomhet

Det må selvfølgelig være opp til hver enkelt om man vil stille ut den samlingen man har bygget opp, eller det hele skal være bare til egen hygge. Men vil man vise fram samlingen, er dette mulig på
— klubbutstillinger eller andre lokale utstillinger f.eks. i regi av et historielag
— regionale frimerkeutstillinger
— nasjonale frimerkeutstillinger
— nordiske frimerkeutstillinger
— internasjonale frimerkeutstillinger

Hvorfor skal man stille ut?

Skal man delta på en utstilling, må som nevnt tidligere materialet være systematisert og montert. Dette er i seg selv en utmerket måte å tvinge seg selv til å sortere og ordne opp i eget materiale. Mange har som kjent tendens til å samle i lader, uten noe særlig mål med det man gjør. Sorter materialet du har, kanskje andre kan nyttiggjøre seg det du ikke har bruk for.

På en utstilling kan man framfor alt lære av andre, og se hvordan andre f.eks. monterer og tekster sine samlinger. Man får gjerne konstruktiv kritikk av en jury, og dermed nyttige tips om hvordan reglene skal praktiseres. På den måten blir det mulig å forbedre samlingen, og man blir oppmuntret til å fortsette.

Nå bør det understrekes på nytt at pr. i dag finnes det ingen regler for hvordan en hjemstedssamling skal være eller bygges opp. Hva er så grunnen til dette? Jo — området er relativt nytt i utstillingssammenheng, og det har naturlig nok ikke dannet seg noen norm for hvordan slike samlinger skal være. Dermed står man på dette området en del friere når det gjelder objekter osv. Jeg nevnte tidligere at en hjemstedssamling har mange felles trekk med de pothistoriske samlingene. Dette fordi det er i denne «sekken» samlingene blir bedømt i Norge i dag.

Fra frimerker og posthistorie, til lokalhistorie

Jeg nevnte i innledningen at hjemstedssamling, slik jeg ser det, gir mer enn den tradisjonelle frimerkesamlingen. Hvorfor? Jo — fordi man gjennom kontakt med privatpersoner, historielag m.v. får kunnskaper om så mye mer enn akkurat det filatelistiske. Faktisk vil jeg hevde at dersom man går aktivt inn for dette samleområdet, studerer tilgjengelig litteratur på bibliotek, foretar museumsbesøk osv., får man de beste forutsetninger for å lage en virkelig god hjemstedssamling. Man får gjennom studier mange opplysninger om lokalhistorie, posthistorie på stedet eller området, og det blir lettere både å skaffe seg materiale og bygge opp en slik samling.

Og så en ting til slutt. Del dine resultater og opplysninger med andre. Publiser resultatene på en hensiktsmessig måte, slik at andre også kan nyttiggjøre seg det du måtte finne ut. På den måten kan du også få nyttige tips og korrigeringer som kan bringe ditt eget arbeid enda lenger enn det du hadde greid kun på egen hånd.

Benytt NFT's annonsører

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Hans Rode AS,
Bogstadveien 3, 0355 OSLO 3.
Tlf.: 02/46 41 68.

Kjell Ryen,
Boks 50 Kaldbakken, 0901 OSLO 9.
Tlf.: 02/25 63 55.

BC-Frimerker,
Boks 640 Kurland, 1701 SARPSBORG.
Tlf.: 031/42 129.

Bernt C. Middelthon AS,
Kongsgaten 36, 4001 STAVANGER.
Post: Boks 64, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/52 47 11.

VEST-auksjon R.H. Schiølde,
Boks 1044, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/58 55 13

Frimärkshuset AB
S-793 01 Leksand, Sverige.
Tlf.: 0247- 113 60

Tore G. Solheim,
Nordahl Brunsgt. 3, Post: Boks 2662 St. H., 0131 OSLO 1.
Tlf.: 02/20 30 83.

Bryggen Mynt & Antikk,
A.E. & G. Lüssenhop, Holmedalsgården, 5000 BERGEN.
Tlf.: 05/31 47 36

F.C. Moldenhauer AS,
Bergens Frimerkeforretning, Haakonsgt. 16, Bergen,
Post: Boks 65, 5032 Minde. Tlf.: 05/ 23 08 05.

K. E. Løvås,
Olav Nilssons gt. 6, 4000 STAVANGER.

Larvik Mynt- og Frimerkeforretning
Jan Mo, Storgaten 48, 3250 Larvik. Tlf.: 034/86 830

Odd F. Moe
Post: Boks 207, 1301 Sandvika.
Tlf. 02/54 01 07

Alva AS, Frimerker og Mynter,
Prinsensgt. 5, 0152 Oslo 1,
Tlf. 02/41 15 35

K. E. Frost, Stavanger Mynt og Antikk,
Bugelandsgt. 40, 4000 STAVANGER. Tlf.: 04/52 23 41

Orient Frimerker og Mynter,
Langbryggen 11, 4800 Arendal,
Tlf.: 041/23 255 - 94 266

Filateli,
Boks 6 Bestum, 0214 OSLO 2
Tlf.: 02/57 69 75.

Anton Holmboe,
Stensgt. 7, 0358 OSLO 3.
Tlf. 02/69 40 40

Nira Frimerker,
St. Mariegt. 48, 1700 SARPSBORG
Tlf.: 031/56 329.

Sørlandets Frimerke- og Myntsenter AS,
Dronningens gt. 24b, Post: Boks 768, 4601 Kristiansand S.
Tlf.: 042/26 902.

Norfrim, Bjaaland & Sæther,
Post: Boks 5606 Briskeby, 0209 Oslo 2

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935
(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)
Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Bengt Lilja Frimärksauktioner AB,
Boks 4220, S-203 13 Malmö, Sverige.
Tlf.: 095 46 40/13 71 05

Engers Frimerker,
Post: Boks 15, 2824 Redalen.
Tlf.: 061/81 555.

Tobakk og Frimerkecenteret,
Barthold Jønsson, Øvre Langgt. 49,
Post: Boks 471, 3101 Tønsberg. Tlf.: 033/16 663.

Den Norske Frimerkeforretningen AS,
Boks 33, 3408 Tranby, Tlf.: 03/85 02 37

Telemark Hobby & Kunst,
Prinsessegt. 14, Post: Boks 355, 3701 Skien,
Tlf.: 035/27 354.

Wennergren-Cappelen AS,
Nedre Vollgt. 9, Post: Boks 738 Sentrum, 0105 Oslo 1.
Tlf.: 02/42 86 10.

Ceta,
Tore Clason, Rådhusgt. 9, 3200 SANDEFJORD.
Tlf.: 034/62 630.

ST-Frimerker,
Kirkegt. 1, Post: Boks 389, 4301 SANDNES.
Tlf.: 04/62 33 32

Kjell Germeten AS
Elisenbergvn. 19, Oslo 2. Post: Boks 3088 Elisenberg,
0207 Oslo 2. Telf.: 02/44 19 14.

Skien Mynt & Frimerkehandel
Telemarksgt. 22. Post: Boks 322, 3701 Skien
Telefon 035/20 615

Magne Hogneland AS-Skanfil
Flotmyrgt. 173, Post: Boks 1529 Risøy. 5501 Haugesund.
Tlf.: 047/ 29 340

Hamar Mynt- og Frimerkeforretning Mynt Mart'n
Håkon M. Hansen, Boks 195, 2301 Hamar. Tlf.: 065/22 818

Chr. Winther-Sørensen AS
Boks 83. 1371 Asker.
Tlf.: 02/78 26 31

Norsk FDC-service A/S,
Boks 109, 4601 Kristiansand S., Tlf.: 042/13 064

Frimerkehuset AS
Vestre Skostredet 6, Post: Boks 258 5001 Bergen
Tlf. 05/31 44 20.

Stein Kristiansen
Ravnåsvn. 42 E, 1204 OSLO 12

Frimerkehjørnet,
Kjell W. Solheim, Ullevålsveien 16a, Post: Boks 2616
St.H., 0131 Oslo 1, Tlf.: 02/69 47 21

Dano Frimerkeauksjoner,
Frank Ariansen Sandesundvn. 14,
Post: Boks: 203, 1701 Sarpsborg. Tlf.: 031/51 041.

Aarhus Frimærkehandel I/S,
Bruunsgade 42, DK-8000 Aarhus C, Danmark,
Tlf.: Danmark 095456/12 52 88

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935
(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)
Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

Skip og post i lokale ruter i Trøndelag (Del 11):

Utover til øyene i havgapet

Av Tore Gjelsvik

De ytre deler av Throndhjemsfjorden og øyene utenfor fikk tidlig kontakt med dampskipene. Det engelske *«George Canning»* passerte gjennom området allerede i 1837, mens første regulære rute, Nordlandsruten, ble startet med statens dampskip *«Prinds Gustav»* i 1838. Nordlandsruten var en typisk langdistanserute med forholdsvis få anløpssteder.

Innenfor det som på den tid ble regnet som Uttrøndelagen eller Fosen, stoppet *«Prinds Gustav»* bare ved Røbjerget, Bejan og Valdersund. Tilsvarende var det med dampskipet *«Nordcap»* i den sydlige rute i 1841. Her var anløpsstedene Røbjerget, Bejan og Aunøen. Rutene korresponderte på dette tidspunkt forøvrig i *Fosens havn* på det nåværende Storfosna, se *Fig. 109.*

Uttrøndelagen

Noen klar og entydig definisjon på hva som er Uttrøndelagen, finnes ikke. De ytre deler av Throndhjemsfjorden hører naturlig med, likeledes Hiteren, Frøien og øyene oppover til Halten [58]. I sydvest må hele Hevne regnes med, mens overgangen til Nordmøre kan være mer uklar. Nordover skal man et lite stykke langs kysten. Administrasjonsmessig går skillet her ved fylkesgrensen, men kommunikasjonsmessig er det mer naturlig å sette det like nord for Aa i Aafjord[59].

Posten på Uttrøndelagen i statsdampskipenes tid

I mange år gikk statens dampskip bare gjennom dette området, uten å føre post til eller fra anløpsstedene. Posten til de ytre fjord- og øydistrikter fortsatte å gå på samme måte som før, med to biposter fra og til Orkedalen. Den ene gikk via Hevne til Hiteren, den andre via Stadsbygden, Rissen, Østraat og Aa i Aafjord til Bjørnør. Først i 1849 fant man det hensiktsmessig å la statens dampskip ta post til og fra anløpssteder i Fosen [1].

Også de private dampskip som etter hvert begynte å gå i området, hadde i mange år få eller ingen anløp her. Da dampskipet *«Nidelven»* la ut på sin første tur til Nord-Norge i 1850, hadde det således nøyaktig de samme anløpssteder i området som statens skip. De senere ruter mellom Throndhjem og Hamburg gikk alltid Throndhjem—Christianssund (N) direkte, uten stopp. Også etter at Det Bergenske Dampskibsselskab og Det Nordenfjeldske Dampskibsselskab hadde fått sammenhengende rute Hammerfest—Hamburg i 1865, var det snakk om en

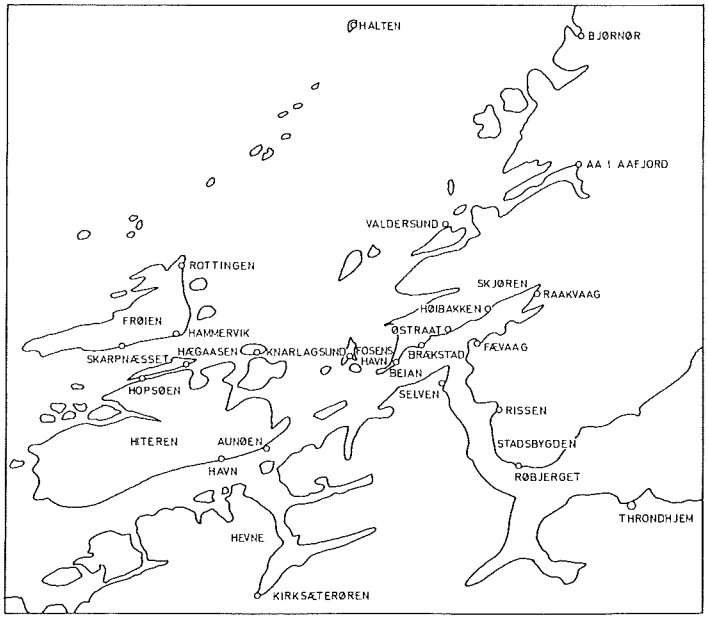

Fig. 109. Uttrøndelagen på midten av 1800-tallet.

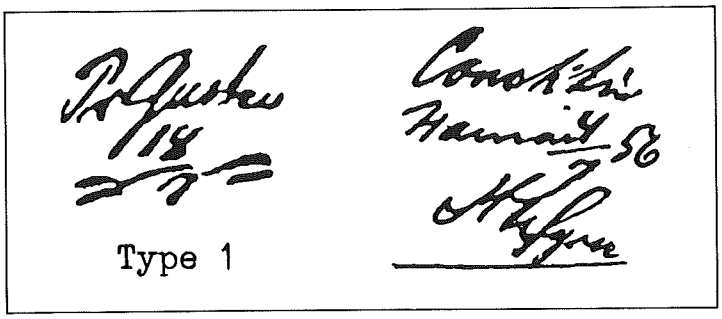

Fig. 110. Typiske blekkannulleringer fra «Prinds Gustav» og «Constitutionen» Den 18/7 (1856) var ankomstdag for «Prinds Gustav» til Bergen nordfra, mens 4/7-56 var dag etter avgang for «Constitutionen» fra Bergen nordover.

forholdsvis hurtiggående kystrute med de samme få anløp i området som tidligere. I dette året begynte imidlertid lokalrutene å komme igang.

Det er ikke lett å finne filatelistiske spor fra statsdampskipenes tid. Dette henger naturligvis sammen med at de først begynte å føre post til steder i området i 1849. Statens dampskip i Nordlandsruten brukte stempler med tekst NORDLAND til omkartering av post ved passering av Nordlands postkontor ved Nord-Krogø [60]. Brev mellom Throndhjem og poststeder i Uttrøndelagen ble kartert direkte og følgelig ikke stemplet ombord. Det er da bare brev fra Uttrøndelagen til Nord-Norge og omvendt som skal kunne finnes med omkarteringsstempel NORDLAND, og slike er foreløpig ikke registrert.

I den sydgående rute mellom Throndhjem og Bergen, ble også brevene kartert direkte fra det ene stedet til det andre, og ikke stemplet ombord. De eneste unntagelser er brev som ble innlevert direkte ombord på skipet. Slike ble ihvertfall til en viss grad postbehandlet ombord på statens skip, og da gjerne gitt påskrifter mens frimerkene ble makulert med blekk. De fleste av de kjente blekkannulleringer fra *«Prinds Gustav»* og *«Constitutionen»*, se *Fig. 110*, på frimerke NK nr. 1 og 4, er gjort på strekningen mellom Throndhjem og Bergen. Heller ikke slike er hittil blitt registrert på brev til eller fra Uttrøndelagen.

De tidlige lokalruter

Den første lokalrute på Uttrøndelagen ble startet av dampskipet *«Indherred»*

1867.

Vinterroute

for

Dampskibet „Kong Oscar"

imellem Throndhjem og Kirkesæterøren i Hevne,
— Throndhjem og Hopsøen i Hitteren.

Tirsdagene den 22de og 29de Januar, 19de og 26de Februar, 19de og 26de Marts, 16de og 23de April
Fra Throndhjem Kl. 7 Form. om
Røberg,
Høibakken,
Østraat,
Brækstad,
Aunøen, til
Kirkesæterøren.
De paafølgende Dage tilbage til Throndhjem, anløbende de samme Steder.

Tirsdagene den 8de og 15de Januar, 5te og 12te Februar, 5te og 12te Marts, 2den og 9de April
Fra Throndhjem Kl. 7 Form. om
Røberg,
Høibakken,
Østraat,
Brækstad,
Knalasund til
Hopsøen.
De paafølgende Onsdage tilbage til Throndhjem anløbende de samme Steder.

Hver Løverdag fra Throndhjem til Stenkjær og hver Mandag fra Stenkjær til Throndhjem i den sædvanlige Route.

Directionen.

Fig. 111. «Kong Oscar»s vinterruter på Uttrøndelagen 1867. Kilde: Postbiblioteket.

(Nr. 1) i 1865. Skipet fikk dette året konkurranse av *«Kong Oscar»* i rutene på Indherred og da eierne av *«Kong Oscar»* avslo å samarbeide, reduserte *«Indherred»* (Nr. 1) farten på Indherred, og tok istedet opp en ukentlig tur på Ørlandet. Denne ble senere delvis utvidet med turer på Skjøren og Bjugn. I 1867 utvidet også *«Kong Oscar»* virksomheten med ruter på Uttrøndelagen, men disse gikk til Ørlandet, Hiteren og Hevne. Rutetabellen fra 1867, *Fig. 111,* viser nærmere detaljer.

I 1867 overtok *«Indherred»* (Nr. 2) etter *«Indherred»* (Nr. 1). Selv om *«Kong Oscar»* og *«Indherred»* (Nr. 2) gikk i noe forskjellige ruter på Uttrøndelagen, konkurrerte de allikevel om farten. Et samarbeid ble det først med fellesrutene av 1. september 1871. *«Indherred»* (Nr. 2) gikk imidlertid ut av farten pr. 1. juni 1872, mens *«Kong Oscar»* holdt det gående på Uttrøndelagen ut 1873 [31].

Såvidt det kan bedømmes ut fra det tilgjengelige kildemateriale [4], var rutefarten på Uttrøndelagen meget uregelmessig både for *«Indherred»* (Nr. 1), *«Indherred»* (Nr. 2) og *«Kong Oscar»*. Alle tre skip hadde Indherred som sitt hovedarbeidsområde, og rutene på Uttrøndelagen ble bare opprettholdt i den utstrekning man fant det hensiktsmessig. Misnøyen var naturligvis stor blant de som ble berørt av dette, og enkelte hevdet høylydt at de to turer pr. måned som Indherredsdamperne gjorde på Uttrøndelagen, var verre enn ingen ting, når de kunne avlyses uten varsel [4]. Noen regelmessig lokalrutefart på de ytre fjord- og øyområder ble det først med dampskipet *«Nidaros»* i 1874.

Også en del andre dampskip har gått i rutefart på Uttrøndelagen i den tidlige lokalruteperiode [4]. Fra høsten 1868 og ut 1869 gikk således dampskipet *«Fram»* turer på den ytre fjord til Hiteren. Dampskipet *«Baklandsgutten»* gikk i tilsvarende ruter fra desember 1868 og ut på høsten 1869, med anløp blant annet i Skjøren, Aafjord og på Hiteren. Videre gikk dampskipet *«Kvik»* i rute på Ørlandet og Skjøren fra slutten av 1871 og frem til 1875. Endelig må nevnes at fra 1868 og utover gikk *«Namsen»* og senere andre dampskip i ruten Throndhjem—Namsos gjennom en del av de samme områder, men denne ruten regnes ikke som lokalrute på Uttrøndelagen, selv om den delvis betjente de samme distrikter.

Posten i de tidlige ruter

De private dampskip som overtok ruten Hammerfest—Hamburg fikk ved årsskiftet 1865/66 stempler med tilsvarende tekst og litra fra A til F. Disse ble brukt til å merke posten. Det skal teoretisk sett kunne finnes brev til og fra poststeder i Uttrøndelagen med disse stemplene, men slike er foreløpig ikke registrert. Noe av årsaken til dette kan ligge i at kystruteskipene hadde meget få anløp mellom Christianssund (N) og Throndhjem og mellom Throndhjem og Namsos. En annen årsak er at det meste av posten har vært ferdig pakket og kartert direkte.

De første lokalruter med dampskipet *«Indherred»* (Nr. 1) var ikke postførende. Forandringen kom med *«Kong Oscar»* i 1867. Dette skipet fikk dette året brevkasse ombord, og skipets fører en godtgjørelse for å ta seg av posten som ble lagt i kassen [12]. Denne ordningen gjaldt også skipets ruter på Uttrøndelagen. Gjennom fellesrutene av 1. september 1871 fikk dampskipet *«Indherred»* (Nr. 2) et tilsvarende opplegg [11]. Det burde være mulig å finne kassebrev, i likhet med det som er vist på *Fig. 17,* fra *«Kong Oscar»*s turer på Uttrøndelagen 1867—73 og *«Indherred»* (Nr. 2)s 1871—72, men slike er hittil ikke registrert. Noen poststempler brukt på damskipene *«Kong Oscar»* og *«Indherred»* (Nr. 2) i disse årene er naturligvis heller ikke registrert.

Dampskipene *«Fram»,*

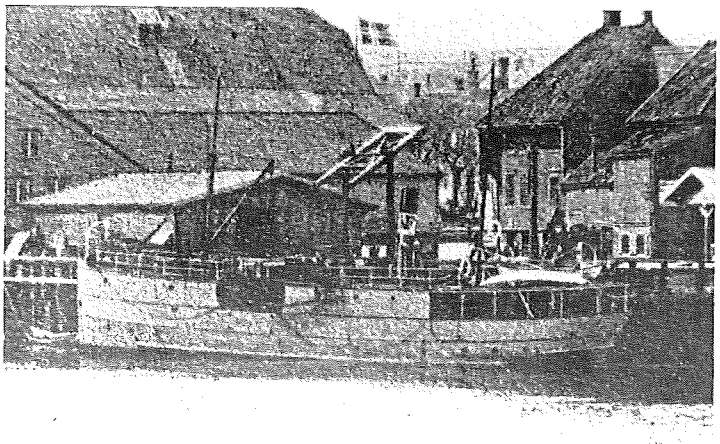

Fig. 112. Dampskipet «N i d a r o s» ved kai i Throndhjem. Etter Olaf T. Engvig.

«Baklandsgutten» og *«Kvik»* var ikke offisielt postførende i sine ruter på Uttrøndelagen i årene 1868—75, og noen filatelistiske spor etter uoffisiell posttransport er ikke registrert.

Uttrøndelagen Dampbaatsamlag og dampskipet *«Nidaros»*

I 1874 kom den første virkelige Fosenbåt. Året før var det stiftet et nytt fjorddampskipsselskap som senere skulle bli til A/S Uttrøndelagen Dampbaatsamlag [4]. Bakgrunnen var den misnøye som hersket med Indherredsselskapenes fart på Uttrøndelagen. Kystdistriktene krevde bedre forbindelser, og ønsket å ordne opp selv. Det nye selskapets første båt, dampskipet *«Nidaros»*, *Fig. 112*, ble bygget i Hommelvig og var en skruedamper på 93 fot og 57 netto registertonn. Skipet fikk satt inn den gamle dampmaskinen til dampskipet *«Tromsø»*, og denne ga normalt en fart på ca. åtte knop. På prøveturen i mai 1874 gikk det unna med 9,5 knop.

Fra starten av måtte *«Nidaros»* vikariere for *«Kong Oscar»* i rutene på Indherred, da *«Kong Oscar»* var til reparasjon. Dette varte fra 16. mai til 21. juli 1874. Senere ble det Uttrøndelagen, med ruter på den ytre Throndhjemsfjord, Hiteren, Frøien og Hevne. I noen tid fortsatte *«Nidaros»* også med en ukentlig tur på Indherred, men dette ser ikke ut til å ha vart lenge. Skipts hovedarbeidsområde var og ble Uttrøndelagen. Typiske eksempler på skipets ruter fremgår av tabellen for 1875, *Fig. 113*.

Også *«Nidaros»* fikk slite med økonomiske problemer. I de første årene var skipet flere ganger avertert solgt på auksjon, men betydelige statsbidrag reddet situasjonen. Etter hvert stabiliserte forholdene seg. På grunn av konkurranse ble ruten på Hevne gitt opp etter noen år, og *«Nidaros»* konsentrerte seg om ruter på Byfjorden, Hiteren og Frøien. Først ut på høsten 1892 ble *«Nidaros»* erstattet med det nybygde dampskipet *«Rein»*, og i 1893 solgt ut av distriktet.

1875 Rute 1875
for
Dampskibet „Nidaros"
fra og med 1ste Marts 1875 indtil videre.

Til og fra Ørlandet:

Fra Trondhjem hver Mandag	Kl. 7	Form.
om Røberg	9	—
- Ritsen	10	—
- Selven	10½	—
- Beian	11½	—
- Brækstad	12½	Efterm.
- Høibakken	2	—
til Yttre Raakvog	3	—

Fra Raakvog hver Tirsdag	Kl. 7	Form.
om Høibakken	8	—
- Brækstad	9½	—
- Beian	10½	—
- Selven	11½	—
- Ritsen	12	—
- Røberg	1	Efterm.
til Throndhjem	3	—

Til Hitteren:

Thorsdagene den 4de og 11te Marts, 1ste, 8de og 29de April, 6te og 27de Mai, 3die og 24de Juni, 1ste, 22de og 29de Juli, 19de og 26de August o. s. v.

Fra Throndhjem	Kl. 7	Form.
om Røberg	9	—
- Ritsen	10	—
- Høibakken	12	—
- Brækstad	2	Efterm.
- Beian	2¾	—
- Knarlagsund	4½	—
- Hegaasen	5½	—
til Hopsøen	6½	—

De paafølgende Fredage returnerer Skibet fra Hopsøen til Throndhjem

	Kl. 7	Form.
om Hegaasen	7½	—
- Knarlagsund	8¾	—
- Beian	11	—
- Brækstad	11¾	—
- Høibakken	12¾	Efterm.
- Ritsen	3¼	—
- Røberg	4¼	—
til Throndhjem	6½	—

Til Hevne:

Thorsdagene den 18de og 25de Marts, 15de og 22de April, 13de og 20de Mai, 10de og 17de Juni, 8de og 15de Juli, 5te og 12te August o. s. v.

Fra Throndhjem	Kl. 7	Form.
om Røberg	9	—
- Ritsen	10	—
- Høibakken	12	—
- Brækstad	2	Efterm.
- Beian	2¾	—
- Aunøen	4	—
til Kirkesæteren	6½	—

De paafølgende Fredage returnerer Skibet fra Kirkesæteren til T.hjem.

	Kl. 7	Form.
om Aunøen	9½	—
- Beian	10¾	—
- Brækstad	11½	—
- Høibakken	12¾	Efterm.
- Ritsen	3¼	—
- Røberg	4¼	—
til Throndhjem	6½	—

Passagererne maa være forberedte paa, at Skibet kan afgaa 1 Time før det angivne Klokkeslet fra Stoppestederne.

Naar Storm, Srøm, Is eller andre Naturhindringer skulde bevirke, at Skibet ikke kan anløbe et Stoppested, ilandsættes Passagererne og losses Godset ved nærmeste bekvemme Sted.

Throndhjem 28de Februar 1875. Direktionen.

Fig. 113. Rutetabell for dampskipet «N i d a r o s» fra 1. mars 1875. Kilde: Postbiblioteket.

Konkurrentene til dampskipet *«Nidaros»*

Konkurransen på Hevne kom først og fremst fra en gruppe skipsredere i Christianssund (N), da disse i 1877 startet en rute mellom Christianssund med dampskipet *«Statsraad Riddervold»*. Senere ble det også satt inn andre skip i denne ruten, blant annet *«Nordmøre»* i 1890, *«Hankø»* i 1895 og

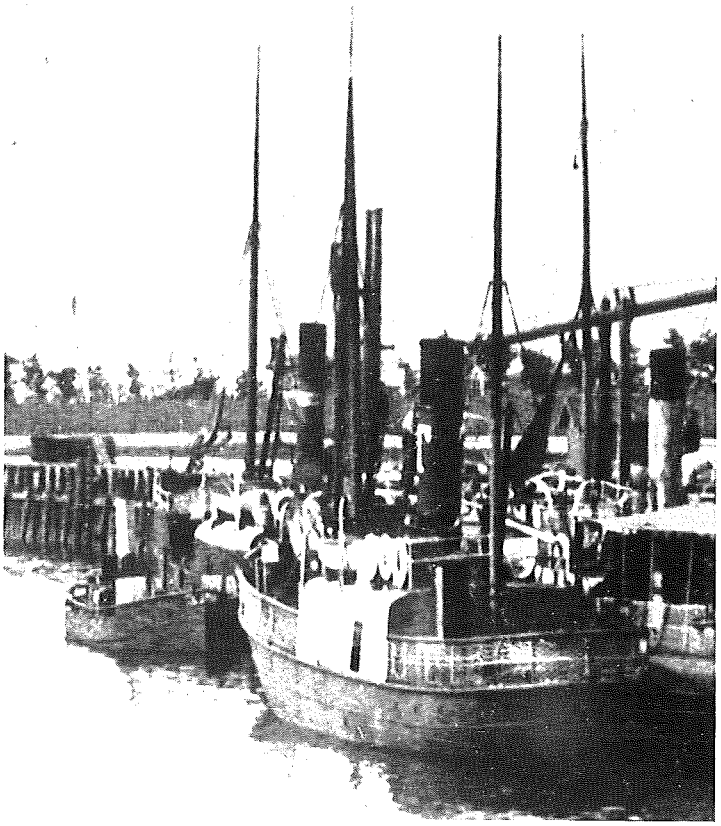

Fig. 114. Dampskipet «Bjørnen». Etter Olaf T. Engvig.

«Driva» i 1909. Nærmere detaljer om ruten Christianssund (N)—Trondhjem vil bli gitt i eget kapitel senere.

Konkurranse på Uttrøndelagen ble det også da dampskipet *«Bjørnen»* ble satt inn i ruter på Byfjorden, Hiteren og Hevne i 1876. *«Bjørnen»*, Fig. 114, ble kjøpt inn av M. Thams & Co. i Meldalen, og satt i rutefart på Orkedalen og Uttrøndelagen [4]. Orkedalsfarten ble opprettholdt i 1876—78, senere ble det bare Uttrøndelagen. Det er litt uklart hvor stor regulariteten har vært i rutene. I 1876—78, 1884 og 1886—88 finner man *«Bjørnen»* i Norges Communicationer, så opp til utgangen av 1888 har rutene trolig vært forholdsvis faste. Senere later det til at det hele er blitt mer tilfeldig. Etter at dampskipet *«Orkla»* (Nr. 2) begynte farten mellom Throndhjem og Thamshavn i 1908, har *«Bjørnen»* åpenbart gått helt ut av bildet. Skipet forsvinner fra skipsregisteret i 1914.

Ytterligere to konkurrenter har dampskipet *«Nidaros»* hatt på Uttrøndelagen. Dampskipet *«Parat»* gikk her fra 1877 og utover en del år, muligens helt til 1903. Skipet vikarierte da også noen ganger for *«Nidaros»*. Også *«Forra»* (Nr. 2) som opprinnelig gikk i fart på Størdalen, forsøkte seg i rutefart utover fjorden fra 1881 og frem mot 1900-tallet. For begge skip later ruteoppleggene i hovedsak å ha vært noe tilfeldige.

Posttransporten med dampskipet *«Nidaros»*

Dampskipet *«Nidaros»* var offisielt postførende da det vikarierte for *«Kong Oscar»* i tiden 16. mai—21. juli 1874. Senere finner man *«Nidaros»* i Postvæsenets protokoller [12] fra 1875 og utover. Med skrivelse av 14. februar 1875 ble skipet tilkjent en godtgjørelse på 3 Speciedaler pr. tur og retur i ruter på Hite-

Fig. 115. Brevklipp med del av linjestempel «NIDAROS». Kilde: Ian Reed.

Fig. 116. Blekkannullering ...idaros 4/4 76 på, 3 Skilling Posthorn. Etter Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

ren og Hevne, og 1½ Speciedaler på Ørlandet. Sistnevnte ble allerede 18. mai 1875 hevet til 2 Speciedaler pr. tur/retur. Også i de påfølgende år opp til 1892 fikk *«Nidaros»* postgodtgjørelse, og beløpets størrelse økte noe etter hvert. Skipet førte brevkasse fra 15. mars 1875 [11].

De filatelistiske spor etter dampskipet *«Nidaros»* er ikke så mange, men de er tydelige nok. Det er kjent at skipet har brukt sitt eget linjestempel til å stemple posten, ihvertfall i en viss periode [61]. *Fig. 115* viser et brevklipp med 3 Skilling Posthorn, hvor frimerket er krysset ut med blekk og brevet påsatt et linjestempel. Selv om noen av bokstavene faller utenfor brevklippet, kan det ikke være tvil om at teksten er NIDAROS i gotiske bokstaver. På baksiden er det påtegning om at dette stempel er kjent i tre eksemplarer.

Videre er det kjent to blekkannulleringer fra *«Nidaros»*. Den ene er på et 3 Skilling Posthorn og finnes avbildet i Norsk Filatelistisk Tidsskrift [62]. Merket gjengis her som *Fig. 116*. En rentegnet utgave av denne blekkannullering datert 4/4 76 finnes i Norske Filatelistika [6]. Den andre blekkannulleringen er på et 1 øre Skravert Posthorn, *Fig. 117*. Den synlige del av teksten er her *Nida.. 6/4-7...*

Samtlige kjente filatelistiske spor etter dampskipet *«Nidaros»* er fra 1870-tallet. At det ikke er noen registreringer fra 1880 og utover, tyder på at det meste av posten har gått ferdig pakket, og at posten fra brevkassen må ha blitt levert videre ubehandlet. Mulighetene for at det skal kunne dukke opp noe fra tiden 1880—92 er imidlertid fortsatt til stede.

Fra konkurrentene *«Bjørnen»*, *«Parat»* og *«Forra»* (Nr. 2) er det heller ikke registrert noen filatelistiske spor. Ingen av disse har vært offisielt postførende i ruter på Uttrøndelagen, bortsett fra *«Parat»* i de tilfeller hvor skipet vikarierte for *«Nidaros»*. Det er vel lite trolig at det vil dukke opp noen spor etter posttransport med disse skipene, men man skal ikke helt utelukke muligheten.

Hevne Dampskibsselskab og dampskipet *«Helene»*.

Også i Hevne ble det stiftet et eget lokalruteselskap. Dette ble etablert i 1886 under navn av A/S Hevne Dampskibsselskab. Selskapet leide i første omgang dampskipet *«Helene»* og satte dette i fart mellom Throndhjem og Hevne. Dampskipet *«Helene»*, *Fig. 118*, var bygget ved Akers mek. verksted A/S i 1867, og gikk i diverse ruter sydpå og vestpå innen det kom til Ut-

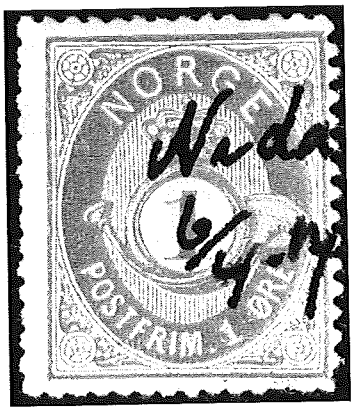

Fig. 117. Blekkannullering Nida ... 6/4-7.. på 1 øre Skravert Posthorn. Fra Hans Bjørn Svindlands samling.

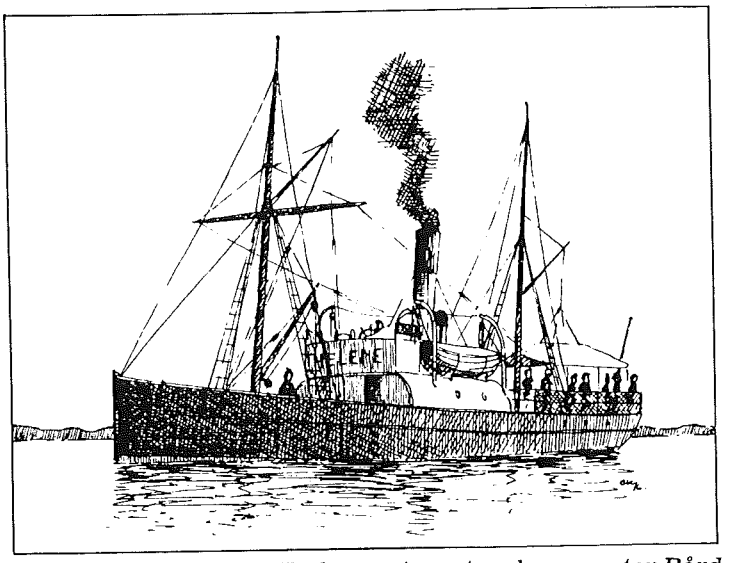

Fig. 118. Dampskipet «Helene» tegnet av konservator Bård Kolltveit. Etter Olaf T. Engvig.

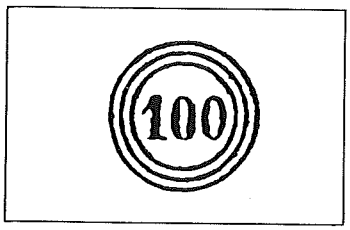

Fig. 119. 3-rings nummerstempel 100, brukt ombord på dampskipet «H e l e n e».

trøndelagen [4]. Skipet var på 72 bruttotonn, målte 99,3 fot og gjorde åtte knop. Det ble ikke fast i ruten Throndhjem—Hevne i mer enn noen få år. Allerede i 1890 ble *«Helene»* byttet ut med det nye dampskipet *«Einar Tambarskjælver»*. Den videre skjebne til *«Helene»* er noe uklar, men det ser ut til at skipet fortsatte som et reserve og diverseskip frem til 1904.

Postalt sett er dampskipet *«Helene»* meget interessant. Allerede i september 1886 ble skipet tildelt 3-rings nummerstempel nr. 100, *Fig. 119,* for bruk i ruten Throndhjem—Hevne [18]. Skipet fikk også satt opp brevkasse ombord [17]. Ifølge Postvæsenets protokoller [12] fikk skipet en godtgjørelse på kr. 12,- pr. tur og retur to ganger i uken, regnet fra 1. juli 1887. Nummerstempelet skal ha vært obord frem til 1904. Det er imidlertid ikke med sikkerhet kjent brukt på brev eller frimerker fra den tiden hvor *«Helene»* hadde stempelet fra høsten 1886 frem til 1904. Alle daterbare objekter med 3-rings nummerstempel nr. 100 fra brevhustiden er åpenbart fra den perioden i 1885/86 hvor stempelet ble brukt på nattogene mellom Throndhjem og Hamar [63].

Selskapene fornyer seg

I januar 1890 fikk A/S Hevne Dampskibsselskab levert det skipet de hadde bestilt ved Moss Jernstøberi og Mek. Værksted. Derved kunne de skifte ut det innleide dampskipet *«Helene»*. Nyskipet var en skruedamper på 146 bruttotonn og 113,3 fot, *Fig. 120,* og gjorde 10½ knop. Det ble gitt navnet *«Einar Tambarskjælver»*, og ble straks satt i rute Throndhjem—Hevne.

Omtrent samtidig gikk også A/S Uttrøndelagen Dampbaatsamlag inn for en fornyelse av tonnasjen. Et nytt skip ble bestilt ved Trondhjems mekaniske verksted A/S, og dette ble levert sommeren 1892. Størrelsen var 102,7 fot og 130 bruttotonn. Skipet ble gitt navnet *«Rein», Fig. 121,* og ble satt inn i ruter på Uttrøndelagen tl erstatning for det gamle dampskipet *«Nidaros»*. *«Einar Tambarskjælver»* hadde da noen tid gått i Uttrøndelagen Dampbaatsamlags rute på Skjøren, men denne ble nå overtatt av *«Rein»*.

I 1904 gikk A/S Hevne Dampskibsselskab og A/S Uttrøndelagen Dampbaatsamlag sammen til et nytt selskap. Fosens Aktie-Dampskibsselskab. *«Einar Tambarskjælver»* ble en av grunnpillarene i det nye selskaps dampskipsflåte, og holdt det gående til 1919 da skipet ble solgt til Falcks Rederi A/S i Trondhjem og satt i kystfart. *«Einar Tambarskjælver»* forliste imidlertid allerede i 1920.

Den andre grunnpillaren i Fosens Aktie-Dampskibsselskab var fra starten av dampskipet *«Rein»*. Dette var en rask liten damper, og gjorde god tjeneste frem til 1916. Skipet ble da solgt ut av distriktet. På midten av 1890-tallet var forøvrig trafikken i rutene på Uttrøndelagen øket så mye at A/S Uttrøndelagen Dampbaatsamlag fant det hensiktsmessig å leie inn det gamle dampskipet *«Trio»* som da var ledig på markedet. Man finner *«Rein»* og *«Trio»* sammen i ruten i 1896—97. Fra 1898 ble det bare *«Rein»* igjen, og dette henger sammen med at Indherreds-selskapene på ny begynte å konkurrere i ruter på Uttrøndelagen.

Indherredsdamperne går utover igjen

I 1890 inngikk de tre dampskipsselskapene som trafikkerte i ruter på Indherred en samarbeidsavtale. Denne innebar at de sluttet å konkur-

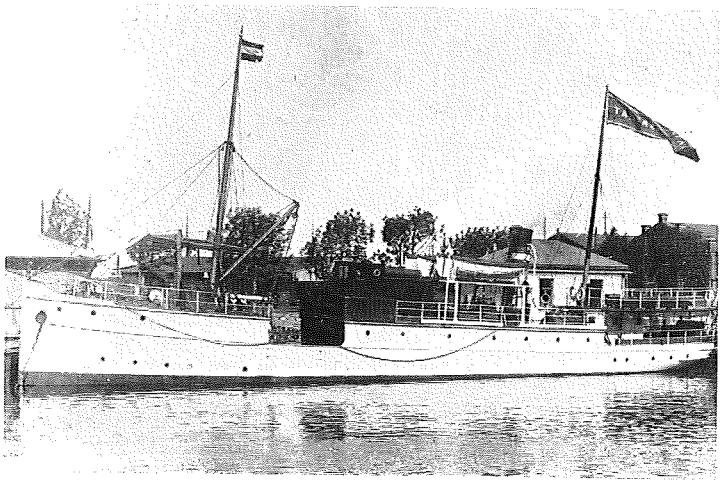

Fig. 120. Dampskipet «E i n a r T a m b a r s k j æ l v e r». Kilde: Hans Jørgen Nielsen.

rere innbyrdes på den indre del av Trondhjemsfjorden, og begynte i stedet å konkurrere med andre på den ytre fjord og på kysten. I første omgang ble det rute Trondhjem—Namsos i konkurranse med Namsos Dampskibsselskab. Dette resulterte etter hvert i en samarbeidsavtale, datert 15. oktober 1896. I november samme år fulgte en tilsvarende avtale med Uttrøndelagen Dampbaatsamlag. Denne løp til 1912 da den ble sagt opp av Fosens Aktie-Dampskibsselskab.

Det har ikke vært mulig å finne det eksakte tidspunkt for når Indherredsdamperne begynte å gå på Uttrøndelagen igjen. Ifølge rutebøkene [31] gikk dampskipet *«Stenkjær»* her i annet halvår 1897, mens *«Levanger»* overtok fra nyttårsskiftet 1897/98. Såvidt det har vært mulig å finne ut, var det også *«Levanger»* som gikk her senere, helt til samarbeidsavtalen løp ut sommeren 1912. Etter dette trakk Indherreds Aktie-Dampskibsselskab seg ut av rutene på Uttrøndelagen.

Uttrøndelagen får postekspedisjon

Den 1. juli 1905 ble Uttrøndelagens Postekspedition opprettet. Bakgrunnen var øket postmengde og behov for å behandle denne ombord på skipene. I årene før dette hadde det gått post med samtlige dampskip i ruter på Uttrøndelagen, både *«Einar Tambarskjælver, «Rein», «Trio», «Stenkjær»* og *«Levanger»*. Postvæsenets protokoller [12] gir på dette punkt tydelig beskjed om hvilken postgodtgjørelse skipene hadde for å føre post i rutene. Filatelistisk sett er dessverre tiden fra 1890 til 1905 et nærmest svart kapitel for Uttrøndelagens vedkommende.

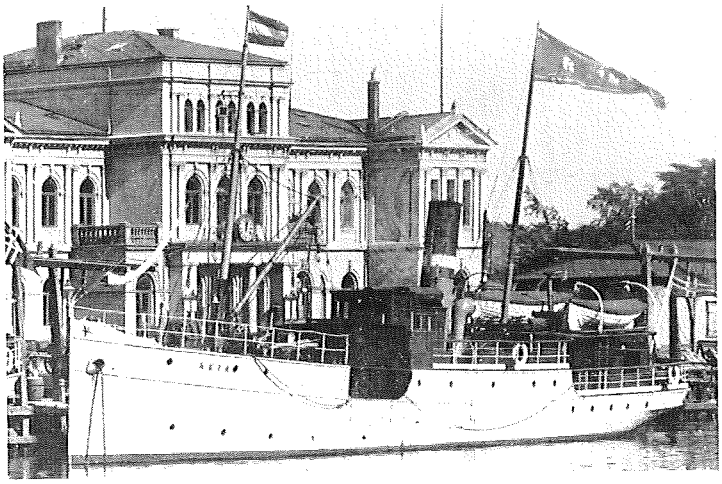

Fig. 121. Dampskipet «R e i n Kilde: Hans Jørgen Nielsen.

Man vet at det har gått store mengder post med dampskipene, men det er ikke mulig å finne noe sikkert tegn på at posten har vært behandlet ombord. Det eneste av de aktuelle skip som har hatt eget poststempel er dampskipet *«Trio»* med 3-rings nummerstempel 340, men dette stempel er ikke kjent brukt i årene 1896—97. Posten har tydeligvis gått i sekker, ferdig pakket, mens brev som har vært levert inn ombord, har gått videre ubehandlet. Et eller annet konkret spor etter postbehandling ombord i disse årene burde det imidlertid være mulig å finne, for eksempel i form av blekkkrysset frimerke og/eller påskrift. Først med opprettelsen av Uttrøndelagens Postekspedition pr. 1. juli 1905 ble situasjonen en annen. (Fortsettes)

Referanser:

58. *Inge Rian, Trondheim: Personlig kommunikasjon.*
59. *Tore Gjelsvik: Bruddstykker av trøndersk posthistorie. Del 9. Trondheim—Ut-Trøndelag, 1838—1905. NFF-Varianten nr. 3, 1981.*
60. *E. C. Hannevig: Nordlands postkontor. Postmuseet, Oslo 1974.*
61. *Tore Gjelsvik: Trøndersk posthistorie. Del X 11. Linjestempelet fra dampskipet NIDAROS. NFF-Varianten nr. 3, 1984.*
62. *Stempelproblemer. Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 1, 1965, s. 23.*
63. *Tore Gjelsvik: 3-rings nummerstempler brukt på Rørosbanen i årene 1885—86. Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 3, 1984, s. 116—119.*

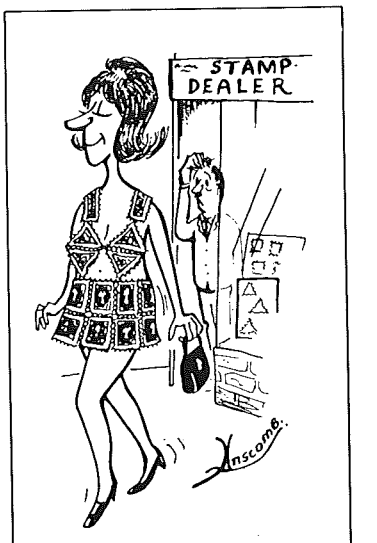

(Stamp Magazine)

Zumstein antyder avventende marked også denne sesongen

nft **Litteratur**

Zumsteinkatalogen (Europa i fire bind) er nettopp kommet i hus. Denne katalogen, med priser i sveitsiske francs, er en av de mest nøkterne og markedsrettete kataloger som utgis. Hvert år kommenterer utgiverne sitt syn på fremtidsutsiktene i forordet. Jeg synes det er morsomt å gjengi forordene for henholdsvis Vest- og Øst-Europa i utdrag:

Vesteuropa

Den filatelistiske utvikling i Vest-Europa lar seg best betegne som forsiktig avventende. Etter at spekulantene har måttet innse at det ikke lenger lot seg gjøre forretninger på å kjøpe opp store mengder nye «lovende utgaver», har denne gruppe av frimerkekjøpere stort sett forsvunnet fra markedet. Det som er igjen er store lagre av merker som forgjeves forsøkes anbragt hos samlerne. De merker som stadig er frankeringsgyldige kan omsettes som porto, mens ugyldige frimerker — særlig fra 60 og 70-årene — stadig ligger under et kraftig prispress. Eksempler på dette er Storbritannia og Liectenstein.

Blant dem som ikke gleder seg over denne utviklingen, er en rekke postvesen som må se sine omsetningstall gå tilbake, selv om antallet av nye abonnenter holder seg — eller endog øker — pga. intensiv markedsføringsinnsats. De som er blitt borte er de store kjøperne, særlig frimerkehandlerne, som tidligere kjøpte de store partiene.

Alle disse forhold påvirker prissituasjonen. Valutasvingningene mot den stigende verdi av den sveitsiske franc, virker dramatisk inn på katalognoteringene på en del land, som viser tildels drastisk nedgang. Dette var nødvendig for at katalogprisene skulle tilpasses det faktiske markedsleiet. Det er nok ikke så mange samlere som liker dette, men de bør også tenke på at handlerne med sine store lagre rammes enda hardere. For oss er det imidlertid viktig å vise så markedsriktige priser som mulig....

Øst-Europa

Det vi sa ifjor om utviklingen av markedsforholdene for østeuropeiske frimerker gjelder stadig. For disse land betyr frimerkeutgivelse først og fremst valuta, og alle andre hensyn er underordnet.

For DDR har den nye salgspolitikken fra 1984, der kursen på eksportprisen ble senket med ca. en tredjedel, betydd flere nye kunder, men på den annen side har prisene sunket på tidligere utgaver.

Etterspørselen etter østeuropeiske frimerker går tilbake for hvert år i Vest-Europa. På

STATFJORD C

Stavanger Filatelist-Klub tilbyr:

A. Spesialkonvolutt i anledning symbolsk produksjonsstart for Statfjord C-plattformen, frankert med NK 849 (kr. 10,- Statfjordmerke) og NK 879 framsendt rekommandert à kr. 50,-.

B. Spesialkonvolutt førstedagsstemplet med miniatyrark NK 978/981 og NK 968 framsendt rekommandert à kr. 50,-.

C. 1 sett à 4 stk. spesialkonvolutter førstedagsstemplet med ett av hvert frimerke i miniatyrarket NK 978/981 framsendt som B-post kr. 40,- pr. sett.

STAVANGER FILATELIST-KLUB

Postboks 604
N-4001 Stavanger
Postgiro 3 80 20 71.

auksjonene finner samlinger kjøpere bare til meget lave priser. Det anbefales likevel å se nærmere på utgavene fra 1945, for tilbudet både av bedre enkeltmerker og hele serier er nå som før meget lite.

For de utgaver som er kommet etter 1945 må fremtidsutsiktene bedømmes som alt annet enn positive. Dette kommer først og fremst av den prispolitikk som de statlige salgsorganisasjoner har ført, og som går ut på å holde prisene kunstig oppe. Dette blir motvirket av en utbredt «svartebørs» som tilbyr merkene til priser som ligger betydelig under de offisielle og oppblåste eksportprisene....

Kommentarer

For Norges vedkommende, ser vi en svak nedgående prisjustering på de eldre utgaver, frem til ca. 1920. Deretter er prisene stort sett de samme som i fjorårets katalog, med et par unntak. Dette betyr vel at norske kroner har endret seg lite i forhold til CHF. Katalogprisene i forhold til pålydende ligger på ca. NOK 1000,- lik CHF 53,-. Dette vil si ca. 80—90% opp i forhold til børskursen, som igjen er en normal handleravanse på nyere kurante utgaver.

Til seriøse samlere leverer vi frimærkeudvalg med såvel billigere som dyrere mærker i meget høj kvalitet. Vi giver op til 50 % rabat ved store køb. Udvalgene tilsendes portofrit og uden købetvang til gennemsyn.
Vore specialer er Norden, Tyskland, Schweiz, England, Østrig, DDR., Ungarn
Vi har dog også udvalg i resten af Vesteuropa, samt Rusland og Polen.
Prøv et udvalg, vi tror, De bliver glædeligt overrasket over priser og kvalitet.

COLLECTION BUILDER ApS
Tranemosevej 60 H,
DK-2750 Ballerup, Danmark

Som et priseksempel kan vi ta NK 94, ubrukt med hengsel, som i Zumstein noteres til CHF 450,- (ingen pris for postfrisk) og i Norges Frimerker i Farger 1985/86 noteres til NOK 1.300,-. Dette gir en omregningskurs på 1 Zumsteinfranc = 3,- norske katalogkroner. Setter man opp et byttehefte og bruker Zumstein som grunnlag, burde en noenlunde riktig «kurs» være kr. 2,- pr. franc.

Zumsteinkatalogen er nå delt i fire bind;1) Nord, 2) Mellom-Europa, 3) Syd og 4) Øst. De kan kjøpes hver for seg, eller som sett. Jeg har selv brukt Zumstein i nærmere 30 år og har funnet den god, pålitelig og realistisk, selv om den ikke har så mange filatelistiske opplysninger som f.eks. Michel. Både pris og byttemessig finner jeg den selv langt markedsriktigere enn både Michel og AFA, og utgiverne er tydeligvis ikke redde for å sette ned prisene når markedet tilsier det. Der ser man i grunnen meget av forskjellen mellom Zumstein og de andre katalogene. *phj*

Antarktis-ekspedisjon også i høst

De norske spesialfartøyene *M/S Polarbjørn og M/S Polarqueen* drar til Antarktis i høst med henholdsvis en fransk og en italiensk vitenskapelig ekspedisjon ombord. Begge skipene vil være i antarktiske farvann hele kommende vintersesong (sørsommeren 1985/86), og vil ta med filateli-post som får påført ekspedisjonsstempel ombord før den sendes tilbake til adressaten.

Interesserte kan sende «sett» på to ferdig adresserte konvolutter frankert med norske frimerker til

Antarktispost
Postboks 216 1330 Oslo Lufthavn

For hvert sett betales et gebyr på NOK 25,-, over postgirokonto 4 21 17 77 eller med sjekk vedlagt konvolutten. Man kan bestille så mange sett man vil.

Ekspedisjonsfartøyene forlater Norge i månedsskiftet oktober/november, og må derfor ha konvoluttene *senest 30. oktober 1985.* Det er også en mulighet for at konvolutter som kommer inn senere enn denne datoen kan videresendes til ekspedisjonene i Antarktis.

Nordjysk med ny vri

Et av forbundets medlemmer har gjort oppmerksom på at Nordjysk Frimærkehandel i Danmark nå benytter en ny taktikk i sine tilbud, — hvis man biter på og kjøper noe, blir man automatisk (slik ser det i alle fall ut) medlem av en «klubb» og får så tilsendt stadig nye tilbud, som man har syv dagers frist på å avslå, hvis man ikke ønsker å få levert disse tilbud.

Dette er en praksis som i beste fall kan sies å være tvilsom etter norsk lov. Det er i alle fall klart at man ikke har noen forpliktelse til å motta og betale for uønskede sendinger, selv om man ikke uttrykkelig har avslått tilbudet. Dersom noe slik skulle kunne skje, har man rett til å underrette leverandøren om at sendingen ligger til avhentning for hans regning og risiko. Leverandøren bør faktisk også betale returportoen.

Når det gjelder Nordjysk Frimærkehandel, er denne ikke lenger medlem av Danmarks Frimærkehandler Forening. Bare dette faktum bør tilsi at man er varsom når man vurderer et tilbud. Vi skal ikke med dette si at det man kjøper ikke er verdt den pris man betaler, men i alle fall er det tilsynelatende tvilsomt om man i realiteten får den ekstra bonus som loves. Som i mange tilfeller i postordretilbud drives det ikke med løgn, men med antydninger om verdi og sjeldenhetsgrad som ikke alltid er helt reelle. Ved pakkekjøp av denne type er katalogprisen lite relevant for pakkens egentlige verdi.

Prospektive kunder bør også være klar over at denne type tilbud ventelig vil bli ansett av tollvesenet som frimerkepakker, slik at merverdiavgift vil bli krevet opp.

Dette må ikke ansees som en advarsel mot forretningsforbindelse med NJF, men som en sterk oppfordring til nøye å vurdere hva man gjør hvis man bestiller noe. Og i alle fall en advarsel mot å knytte seg til «klubber» av enhver art som sender varer dersom man på forhånd ikke sier at man ikke vil ha det som blir tilbudt.

Paul H. Jensen
Forbundspresident

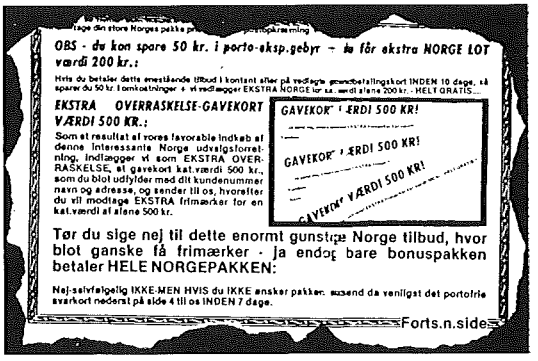
OBS - du kan spare 50 kr. i porto-eksp.gebyr - du får ekstra NORGE LOT værdi 200 kr.:

Hvis du betaler dette medfølgende tilbud i kontant efter på vedlagte gavekortbetalingskort INDEN 10 dage, så sparer du 50 kr. i omkostninger + vi medlægger EKSTRA NORGE lot kat. værdi alene 200 kr. - HELT GRATIS...

EKSTRA OVERRASKELSE-GAVEKORT VÆRDI 500 KR.:

Som et resultat af vores favorable indkøb af denne interessante Norge udvalgsforretning, indlægger vi som EKSTRA OVERRASKELSE, et gavekort kat.værdi 500 kr., som du blot udfylder med dit kundenummer navn og adresse, og sender til os, hvorefter du vil modtage EKSTRA frimærker for en kat.værdi af alene 500 kr.

GAVEKORT VÆRDI 500 KR!
GAVEKORT VÆRDI 500 KR!
GAVEKORT VÆRDI 500 KR!

Tør du sige nej til dette enormt gunstige Norge tilbud, hvor blot ganske få frimærker - ja endog bare bonuspakken betaler HELE NORGEPAKKEN:

Nej-selvfølgelig IKKE-MEN HVIS du IKKE ønsker pakken, sender da venligst det portofrie svarkort nederst på side 4 til os INDEN 7 dage.

Forts.n.side

nft Utstillinger

Bulletin nr. 1 for den nordiske frimerkeutstillingen OSLO 86 er klar og kan rekvireres gratis fra

OSLO 86
Postboks 298 Sentrum
0103 OSLO 1

Bulletinen inneholder spesialreglementet for utstilling og en påmeldingsblankett. Foreløpig påmelding nå være hos utstillingskomiteen senest 31/1-86, men gjerne lenge før.

Kvalifiseringskravet for deltakelse er minst stor sølvmedalje på nasjonal utstilling (eller sølvmedalje med hederspris der stor sølvmedalje ikke ble brukt), eller at samlingen allerede er godkjent for internasjonal deltakelse. For ungdomsklassen er kravet forsølvet bronsemedalje på nasjonal utstilling.

Utstillingen som vil omfatte 1200 rammeflater blir hodt i Norges Varemesses lokaler på Sjølyst i Oslo i tiden 15.— 19. oktober 1986.

Hva kan dette være?

«Utkast» til frimerker funnet i Larvik

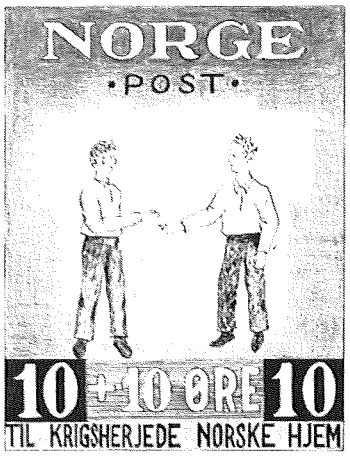

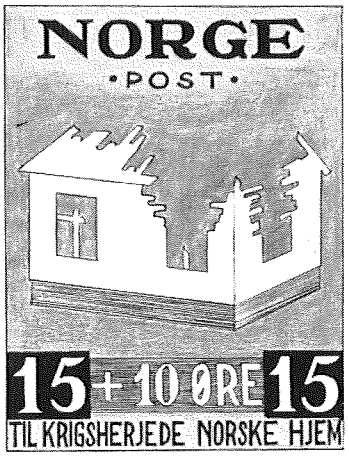

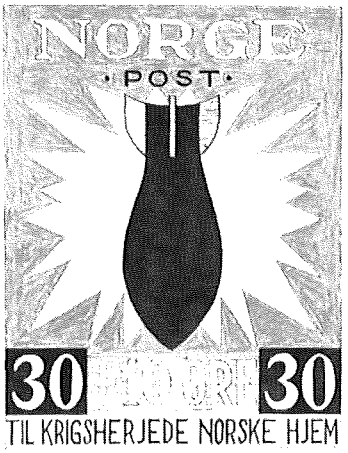

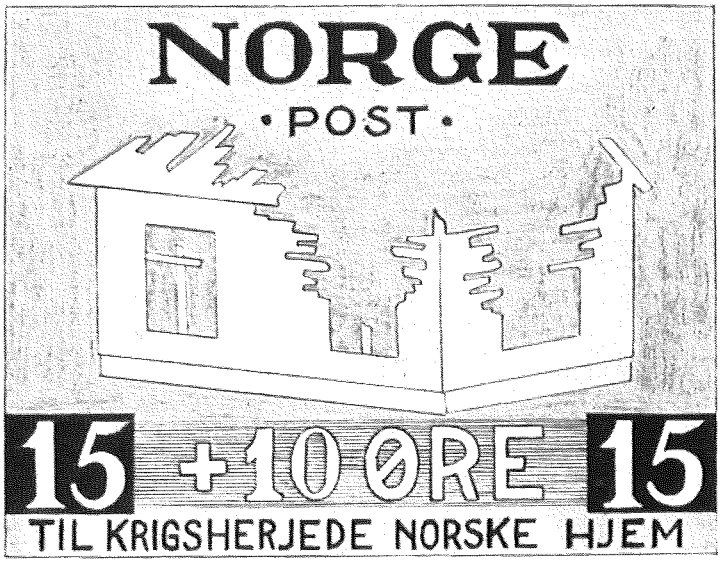

Fra Torbjørn Larsson-Fedde, Farsund har NFT's redaktør fått overlatt fem «frimerke-utkast» som tydelig skriver seg fra krigens dager eller like etter. Disse «utkastene» er funnet i Larvik-distriktet, men man vet ikke noe mer om dem — foreløpig. Om dette har vært ment som «seriøse» forslag eller ikke, er ukjent. Heller ikke vet man hvem tegneren er.

Er det noen av NFT's lesere som har opplysninger om disse «utkastene» . . .?

E.S.

VI HAR BYENS BESTE UTVALG I ISLAND OG USA!

Enten du samler Island eller USA bør du kunne finne noe til dine samlinger i vårt rikholdige utvalg fra disse land. Selvfølgelig har vi også et meget godt utvalg på andre land — både klassisk og nyere merker — NORGE og NORDEN spesielt.

Vi tar også imot innleveringer til våre postauksjoner via bladet «Frimerker som Hobby» — fra samler til samler.

Besøk FSH-KJELLER'N IDAG — Ullevålsvn. 15, Oslo. Tlf. 02/42 58 23.

Nytt om nye frimerker

NORDEN

Danmark

5/9: Et frimerke i anledning av at FN i år kan feire 40-årsjubileum. Motivet er en fredsdue og FN's emblem. Pålydende er kr. 3,80. Merket er tegnet av Finn Andersen og gravert av Arne Kühlmann. Det trykkes i kombinasjonen stålstikk/offset av Post- og telegrafvæsenets frimærketrykkeri i flere farver på fluorescerende papir.

De Forente Nasjoner ble offisielt dannet den 24. oktober 1945 med 51 land som medlemmer, deriblant Danmark. Over 100 land har siden sluttet seg til organisasjonen.

5/9: Et frimerke i anledning av at det er 400 år siden Kronborg Slott ble gjort ferdig. Pålydende er kr. 2,80. Merket er tegnet av Alan Havsteen-Mikkelsen og gravert av Czeslaw Slania. Det trykkes i kombinasjonen stålstikk/offset av Post- og telegrafvæsenets frimærketrykkeri i flere farver på fluorescerende papir.

3/10: Et frimerke med overpris i anledning av at det er 25 år siden opprettelsen av Landsforeningen Sindslidendes Vel. Motivet er et utsnitt av et billedteppe laget av Caroline Ebbesen (1852—1936). Pålydende er kr. 2,80 + kr. 0,40. Merket er komponert av Lisbeth Gasparski og gravert av Arne Kühlmann. Det trykkes i kombinasjonen offset/stålstikk på fluorescerende papir i flerfarver.

Sindslidendes Vel er en privat organisasjon som ikke får tilskudd fra myndighetene, og som er helt avhengig av bidrag som kommer inn gjennom medlemskontingenter, gaver m.m. Midlene brukes først og fremst til det opplysningsarbeid som anses nødvendig for å få større forståelse for sinnslidelser.

Caroline Ebbesen, som laget billedveven som er motiv på merket, var selv sinnsyk. Hun ble 33 år gammel lagt inn på sykehus med kronisk skizofreni.

3/10: Et frimerke i anledning av at det er 100 år siden atomfysikeren Niels Bohr ble født. Motivet viser margrethe og Niels Bohr sittende på en benk. Det har pålydende kr. 2,80, og er komponert av Birgit Forchhammer etter et fotografi av Erik Petersen. Merket er gravert av Arne Kühlmann og trykkes i kombinasjonen stålstikk/offset på fluorescerende papir i flere farver.

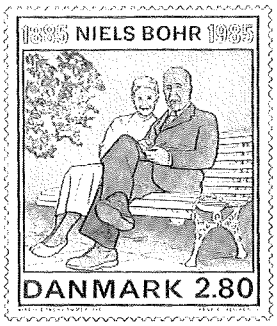

Niels Bohr var født 7. oktober 1885. Han ble en av vår tids mest betydningsfulle og innflytelsesrike forskere. Hans grunnleggende arbeider om atomenes oppbygging fra 1913 har vært banebrytende. I begynnelsen av 1930-årene, da kjernefysikken kom i forgrunnen, var det igjen Niels Bohr som utviklet grunnprinsippene for forståelsen av de kjernefysiske fenomener. Han var også oppdageren av erkjennelsesteoretiske problemer som trengte seg på som følge av atom- og kjernefysikkens fremgang.

Niels Bohr måtte forlate Danmark under krigen i 1943, og kom seg via Sverige til England og USA. Allerede før krigen sluttet,

UTROLIGT - MEN SANDT !

Bliv gratis prøveabonnent resten af 1985 på Nordens eneste Frimærkeavis (4 numre ved henvendelse inden 1. sept.) Send navn og adresse til:

LANDSOLDATEN
Postbox 18
DK-7000 Fredericia

og han kom hjem til Danmark, engasjerte han seg sterkt i arbeidet for fred og en åpen verden. Hans tanker og forhåpninger er nedfelt i et «Åpent brev til de Forente Nasjoner» fra 1950 og som har aktualitet også idag.

Niels Bohr fikk Nobel-prisen i fysikk i 1922. Han døde i 1962.

Finland

5/9: Et frimerke i anledning av at fylkesforvaltningen i Finland er 350 år. Pålydende er 1,50 mk. Merket er tegnet av Eeva Oivo og er trykt i firefarvet offset av Finlands Banks seddeltrykkeri på bestrøket fosforescerende papir. På merkets billedmotiv er de enkelte landskapenes våpen gruppert på fire våpenskjold med grå bunn, som symbolsk skal forestille et län eller fylke. Dessuten har det nedre høyre hjørnet av motivet gjengitt seglet til grev Per Brahe som gjennomførte läns-inndelingen.

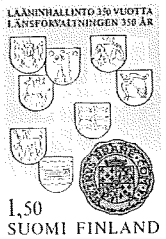

13/9: Et frimerke i høyverdi med håndarbeids-kunst som motiv. Det er en damaskvev som er avbildet. Merket har pålydende 12,00 mk og er tegnet av Paavo Huovinen. Det er trykt i firefarvet offset av Finlands Banks seddeltrykkeri på bestrøket fosforescerende papir.

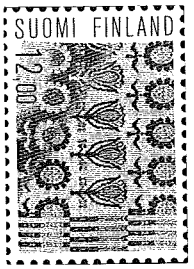

Damask-tøyet som gjengis skriver seg fra Fredrika Wetterhoffs håndarbeidslærerinstitutt. Slikt stoff har vært vevd til bordduker, servietter og håndklær gjennom de 100 år dette instituttet har vært i virksomhet.

Færøyene

23/9: Fire frimerker som avbilder kjente fyrtårn på Færøyene, med pålydende kr. 2,70, kr. 3,20, kr. 3,50 og kr. 4,70.

På den laveste verdien avbildes Nólsoy fyr, som er Færøyenes største og som regnes blant Nordatlanterens mest lyssterke. Fyrtårnet er plassert på en basalt/granitt-sokkel som er 24 meter høy — og denne er igjen plassert 62 meter over havet. Neste verdi viser fyret ved Troshavn, som er plassert på byens gamle skanse, og den tredje verdien viser fyret på Mykines — Færøyenes vestligste punkt. Dette fyret står på en klippekant 113 meter over havet. Den høyeste verdien viser et kart over Færøyene, med de enkelte fyrtårnene markert som lysende punkter. Merkene er trykt i flerfarvet offset i Holland.

Fyrtårn

Grønland

10/10: Et frimerke med nok et fiske-motiv. Denne gang kveite, eller «hellefisk», som den også kalles, som avbildes. Pålydende er kr. 10,00. Merket er tegnet av Jens Rosing og gravert av Arne Kühlmann, og det trykkes i to farver, brun og blå.

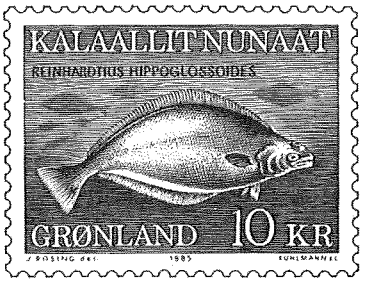

Fisket etter kveite ved Jakobshavn finner sted i indre del av Isfjorden. Grønlenderne drar med slede over fjellene til fiskeplassene, og turen kan bare gjennomføres med store og sterke hunder. Dette fisket har faktisk bidratt til utviklingen av en meget sterk og robust type slede-hunder, som har kommet uvurderlig til nytte under flere arktiske ekspedisjoner i dette århundre.

Island

10/9: To frimerker i serien «Berømte islendinger». Denne gang er det Hannes Stephensen og Jon Gudmundsson som avbildes. Pålydende er henholdsvis kr. 13,00 og kr. 30,00. Farvene er rød og mørk fiolett. Merkene er tegnet av Pröstur Magnusson og trykkes i dyptrykk i Frankrike.

Pastor Hannes Stephensen ble født i Borgarfjord i 1799. Han var alltingsmann i årene 1845 til 1856. Han var også Alltingspresident i 1855. Han har revidert en del av den islandske bibeloversettelsen og var kjent som en god taler.

Jon Gudmundsson var redaktør og all-

Sjødyr

tingsmann. Han ble født i Reykjavik i 1807. Han var en av Islands fem delegerte til Danmarks Riksdag vinteren 1848—49. Han tok dansk juridisk eksamen i København i 1851. Ha var redaktør av bladet Thjodolfur fra 1852 til 1874, og var en den islandske journalistikks banebrytere. Han var også sagfører ved Landsoverretten fra 1855 til sin død i 1875.

10/9: Tre frimerker i serien med fisker og sjødyr i islandske farvann. Denne gang er det «agn»-blekksprut, sandkrabbe og sjøanemone som avbildes. Pålydende er henholdsvis kr. 7,00, kr. 8,00 og kr. 9,00. Farvene er rødbrun, mørk brun og rød. Merkene er tenget av Pröstur Magnusson, og trykkes i dyptrykk i Frankrike.

«Agn»-blekkspruten er en av 20 blekksprutarter som er funnet ved Island. Denne arten hører imidlertid ikke hjemme i disse farvannene, men kommer dit for å finne mat. Den yngler i langt sydligere farvann. Det er om sommeren og høsten den søker mot Island i stoe stimer. De fiskes med håndsnøre. Blekksprut er et grådig rovdyr som spiser omtrent alt den kan få fatt på, og den vokser hurtig.

Sandkrabben, som det finnes to arter av ved Island, holder seg på forholdsvis grunt vann. Den blir sjelden mer enn 10 cm over skjoldet. Den lever mest av døde dyr i sjøen, men også av mindre levende dyr den klarer å fange.

Sjøanemonen er en mangearmet korall, og det finnes nær 20 arter ved Island. Den arten det her er tale om kan bli inntil 20 cm i tverrrsnitt og lever på grunt vann i sprekker o.l. Den suger seg fast. Sjøanemonen er et rovdyr som helst fanger om natten. Da brer den de lange fangarmene ut og griper smådyr og småfisk som kommer i dens nærhet.

Sverige

12/10: En blokk med tre frimerker til Frimerkets Dag — denne gang med Verdensungdomsåret som motto. De tre temaene Delaktighet—Utvikling—Fred er motivene på blokkens tre merker. Utkastene til disse er gjort av de tre vinnerne i en konkurranse om beste frimerkeforslag som ble arrangert blant elevene i ungdomsskolen i Sverige.

Merkenes pålydende er kr. 2,00, kr. 2,70 og kr. 3,20. Blokken selges med et tillegg på kr. 2,10 til støtte for frimerkesamling som hobby. De tre som tegnet merkene er Martina Karlsson, Madeleine Andersson og Charlotta Ankar. Merkene er gravert av Czeslaw Slania, Arne Wallhorn og Majvor Franzén. Blokken trykkes i kombinasjonstrykk ståltrykk/offset i PFA's eget trykkeri.

Frimerkets Dag-blokk

12/10: Seks nye bruksmerker — hvorav fem er i «lave» valører og et pålydende kr. 3,00. De «lave» valørene er 50, 60, 70, 80 og 90 øre. Alle merkene har selskapsspill som motiv, bl.a. kinasjakk, domino og sjakk. Merkene gis ut i ruller. De er tegnet av Göran Österlund og Jan Magnusson, mens Martin Mörck og Zlatko Jakus har vært gravører. Merkene trykkes i ståltrykk hos PFA.

12/10: To frimerker «Personjubileer 1985». Merkene er til minne om at det er 100 år siden Per Albin Hansson og Birger Sjöberg er født.

Merket med statsministeren og lands-

faderen Per Albin Hansson har pålydende kr. 1,60, og merket med Birger Sjöberg, mannen bak bl.a. «Fridas viser», kommer i valøren kr. 4,00. Begge merkene gis ut i ruller. Det er Niels-Henry Mörck og Eva Jern som har tegnet merkene, og gravører er Martin Mörck og Majvor Franzén.

Åland

16/9: Tre frimerker med natur-motiv. Pålydende er 2,00 mk, 5,00 mk og 8,00 mk. Tegner har vært Eeva Oivo og merkene er trykt i firefarvet offset av Finlands Banks seddeltrykkeri på bestrøket, fosforescerende papir.

Frimerket med valøren 2,00 mk avbilder en løveng med ask og hasseltræer, valøren 5,00 mk gjengir et skjærgårdsmotiv fra Kökar med kirken i bakgrunnen som et symbol for kulturens landvinninger også i den karrige og ugjestmilde skjærgårdsnaturen — mens valøren 8,00 mk viser et typisk motiv med dyrket mark og bebyggelse på Åland.

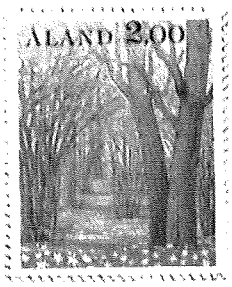

Ålandsk natur

nft Postkassen

«Stillehavet»

I NFT 4/85 leste jeg med interesse en artikkel av Hans Petter Grønvold om Kiribati og Tuvalu og noterer med glede at det vil komme flere artikler i serien «Vi samler Stillehavet».

For å unngå misforståelser bør en opplysning Grønvold gir om Tuvalu korrigeres. Han skriver at Tuvalu er medlem av FN, men dette er ikke korrekt. FN har 159 medlemsland, men Tuvalu er ikke et av dem.

Brunei Darussalam er det siste landet som ble opptatt som medlem av FN. Det skjedde høsten 1984.

Uavhengige stater som ikke er medlemmer av FN kan forøvrig godt være medlemmer av en eller flere av FN's særorganisasjoner.

Med vennlig hilsen,
Bjørn E. Bunæs

Hva er dette?

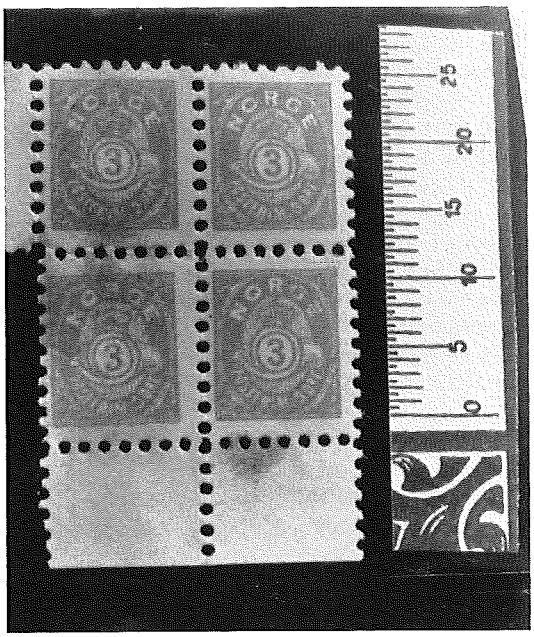

Kan NFT eller dets lesere gi opplysninger om denne «miniatyrfireblokk»? Taggingen er 13 ½ alle sider. Farven er gulorange. Sammenlignbar utgave: 1877/78 Skravert posthorn.

Erik Jølberg
Postboks 640
3001 Drammen

Var det to typer av post-stempelet «Christiania 2»?

Av Olga Ellis, medl. Norsk Posthistorisk Selskap

Som alle andre har jeg alltid trodd på ekspertene som sier at det bare var ett stempel Christiania 2 (det første enringsstempelet). Jeg har imidlertid nettopp fått tak i et brev, stemplet Christiania 19/9-1845 i rød farge, som synes å være ulikt de andre avstemplingene av samme type.

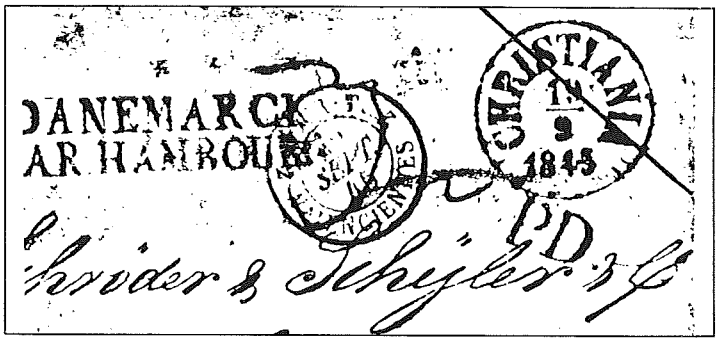

Christiania-stempelet fra 19/9 1845, som synes å være en annen type enn «de normale». Merk streken som Olga Ellis har trukket gjennom siste A i Christiania og som kutter S'en til venstre.

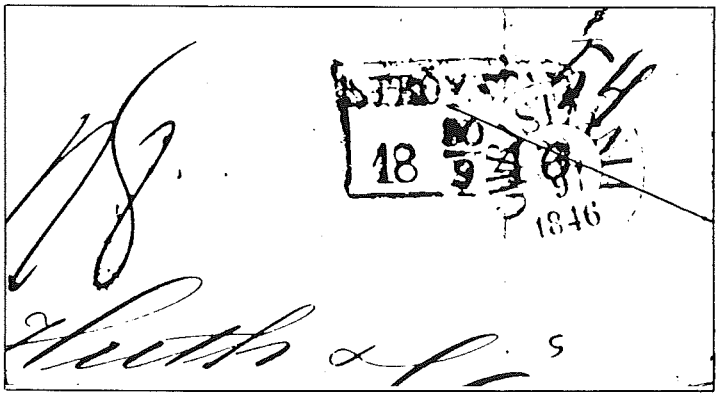

Den «normale» typen av Christiania-stempelet. Streken gjennom A treffer her I'en til venstre.

Dette ble klart for meg da jeg skulle montere brevet; Jeg sammenlignet med et annet rødt og med noen blå og svarte stempler av samme type, og jeg ble klar over at det var en forskjell, i alle fall slik jeg så det. I alle de andre stemplene er «T» høyere enn «S». I min nyeste ervervelse er «T» litt lavere; «S» er dårlig balansert og ikke så rund som de normale eksemplarer. Jeg forsøkte så å trekke linjer over stemplene, med det resultat som jeg viser i illustrasjonen.

Jeg overveiet muligheten av en forfalskning, men fant ingen grunn til at det skulle kunne være det. Brevet synes å være normal forretningskorrespondanse fra Christiania til Bordeaux. Det var forutbetalt helt frem, og det synes meget usannsynlig at dette brevet skulle vært sendt på normal måte og *ikke* fått det røde Christiania-stempelet, som måtte være forutsetningen for at et falsk stempel senere kunne være påsatt. Hadde jeg kanskje fått et galt inntrykk av stemplet fordi det var ganske kraftig og med meget farge? Mulig, men ikke så langt at bokstaver kunne forandres og endre stilling i stempelet.

Fargen er ikke den fine, klare sterkt røde som de normale stempler viser, men er mørkere og minner mer om fargen i de senere bypoststempler. Siden datoen er fra det første året stempelet var i bruk, kan man kanskje tenke seg at det var fremstillet to stempler, og at det ene av en eller annen grunn ble kastet etter å ha vært svært lite brukt? Det hele kan jo være noe jeg innbiller meg, men jeg vil svært gjerne at andre samlere sjekker sine stempler fra samme periode. Det kan jo være flere — og det ville være morsomt!

Frimerkets Dag fredag 4. oktober

Frimerkets dag 1985 vil bli avviklet fredag 4. oktober. Samme dag blir det følgende nye frimerkeutgivelser:

«Norsk arbeidsliv — offshoreindustri»

Miniatyrark med motiv fra oljeindustrien, en fortsettelse av serien «Norsk arbeids- og næringsliv». Arket vil bestå av fire frimerker à kr. 2,00, og selges med en overpris på kr. 4,00 pr. ark som er forutsatt brukt til fremme av frimerkesamling og filateli.

«Deichmanske bibliotek — Folkebiblioteksaken 200 år»

To frimerker i verdiene kr. 2,50 og 10,00. Motivene vil bli portrett av Carl Deichmann og miljø fra et moderne bibliotek. Motivene gir en egnet anledning til f.eks. å arrangere Frimerkets Dag i samarbeid med lokale bibliotek.

FRIMERKETS DAG-STEMPEL

Retningslinjene for tildeling av Frimerkets dag-stempel er de samme som tidligere år.

Arrangørklubbene (både medlemmer og ikke medlemmer av Norsk Filatelistforbund) skal innen 3. juni ha sendt søknad om bruk av stempel til det lokale postkontoret. Arrangementet må være av en viss størrelse og i lokaler med adgang for publikum.

Samtlige stempler skal være i bruk 4. oktober, men kan også — om ønskelig — brukes de to påfølgende dager.

Salg av miniatyrarket

Norsk Filatelistforbund vil kjøpe inn et antall av miniatyrarket. Frimerkeklubber som har arrangement på Frimerkets dag, kan bestille ønsket antall ark (i legg à 50) fra Norsk Filatelistforbund for k. 9,00 pr. ark. Utsalgsprisen er kr. 12,00, dvs. at kr. 3,00 pr. ark tilfaller klubbene. Usolgte ark kan ikke returneres.

Frimerkets dag-stempel 1985 er tildelt følgende postkontor:
Oslo 4.10., 1500 Moss 4.—5.10., 1600 Fredrikstad 4.—5.10., 1700 Sarpsborg 4.—5.10., 1750 Halden 4.—5.10., 2000 Lillestrøm 4.—5.10., 2030 Nannestad 4.—5.10., 2050 Jessheim 4.—6.10., 2300 Hamar 4.—6.10., 2400 Elverum 4.—5.10., 2450 Rena 4.10, 2600 Lillehammer 4.10., 2800 Gjøvik 4.10., 2900 Fagernes 4.10., 3080 Holmestrand 4.10., 3100 Tønsberg 4.—5.10., 3145 Tjøme 4.—5.10., 3190 Horten 4.—5.10., 3200 Sandefjord 4.—5.10., 3250 Larvik 4.10., 3500 Hønefoss 4.10., 3600 Kongsberg 4.—5.10., 3700 Skien 4.10., 3900 Porsgrunn 4.10., 4000 Stavanger 4.10., 4270 Åkrehamn 4.—5.10., 4300 Sandnes 4.10., 4340 Bryne 4.—5.10., 4432 Hidrasund 4.—5.10., 4500 Mandal 5.—6.10., 4600 Kristiansand S 4.—5.10., 4890 Grimstad 4.10., 5000 Bergen 4.—6.10., 5400 Stord 4.—5.10., 5500 Haugesund 4.—5.10., 5700 Voss 4.—5.10., 5750 Odda 4.10., 6000 Ålesund 4.10., 6100 Volda 4.—5.10., 6400 Molde 4.10., 6500 Kristiansund N 4.—5.10., 7000 Trondheim 4.10, 7500 Stjørdal 4.10., 7700 Steinkjer 4.—5.10., 7800 Namsos 4.—5.10., 8000 Bodø 4.10., 8400 Sortland 4.10., 8600 Mo 4.—6.10., 8640 Hemnesberget 4.10., 8800 Sandnessjøen 4.—5.10., 9000 Tromsø 4.—5.10., 9400 Harstad 4.—5.10., 9600 Hammerfest 4.10., 9800 Vadsø 4.10., 9910 Bjørnevatn 4.10.

VERDENS FRIMERKER & POSHISTORIE

Schiff Auctions

«Spesielt for spesialister »
EN INVITASJON TIL BETRØELSE
Single merker, brev eller samlinger for offentlig auksjon eller Private Treaty salg.

VI KJØPER OGSÅ KONTANT!
Kontakt oss først med beskrivelse av Deres materiale. Legg ved Deres adresse og tlf.nr.

HVA ER EN SCHIFF «SPESIELT FOR SPESIALISTER »-AUKSJON?
Det er en auksjon med tanke på Dem, enten De kjøper eller selger av U.S. eller hele verdens frimerker og brev.

AUKSJONSDATOER

U.S. verdens frimerker & posthistorie
Auction no. 169
October 16—17, 1985
Auction No. 170
November, 1985

Hvis De ikke mottar våre kataloger går De glipp av noe! Send U.S. $ 8,50 (U.S. $ 12,50 oversjø) for ett års abonnement på kataloger og resultatlister, eller send U.S. $ 1,50 for vår neste auksjonskatalog og resultatliste. ($ 1,00 for katalogen). Katalogen hentet på vårt kontor er alternativt.

195 MAIN ST., RIDGEFIELD PARK, NJ 07660 USA 1696
4 miles from New York City
Licensed & Bonded Auctioneers Established 1947
Telephone: 201-641-5566, From NYC: 662-2777

STORAUKSJON

Lørdag den 5. oktober avholder vi vår 7. STORAUKSJON. Objekter i alle prisklasser fra kr. 100 til flere tusen kroner. Primært norsk materiale, men også mye Norden og Europa. Som vanlig mye saminger og lot. Lave utropspriser.
LUX AUKSJONSKATALOG TILSENDES GRATIS!!

INNLEVERING

til vår «GIGANTAUKSJON» den 15. februar 1986 søkes nå. Vi har allerede mottatt objekter for flere tusen kroner. Lave provisjonssatser: 5—12 %. Stor internasjonal kundekrets. Vi oppnår for tiden internasjonale topp-priser for kvalitetsmateriale fra Norge og Norden. Spesielt etterspurt er norske brev, lot og samlinger. Deadline 15. desember 1985.
GRATIS INNLEVERINGSBROSJYRE TILSENDES GRATIS!

FRIMERKER, BREV OG POSTKORT KJØPES TIL GODE PRISER
Gjerne i større samlinger og partier. Uforpliktende vurdering utføres gratis. Umiddelbart kontant oppgjør! Send oss Deres materiale eller evetuelt liste over materialet, og motta tilbud innen 1 uke.

Katalog for høstens auksjon fås ved henvendelse til:

Filos frimerkeservice

N-5580 Ølen
Tlf.: 047-68 701 et. 17.

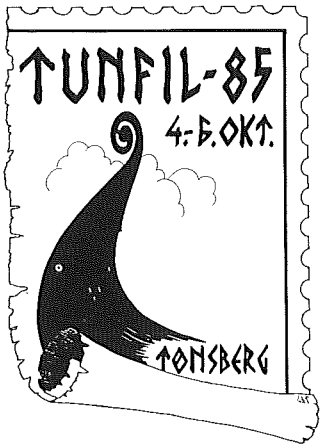

Stor klubbutstilling i Kulturhuset, Tønsberg, i anledning TØNSBERG FILATELISTKLUB's 60-ÅRSJUBILEUM

Åpningstider fredag og lørdag fra kl. 11.00 til 19.00, søndag fra 13.00 til 18.00.

Postkort, påtrykket NK 982, sign. av kunstner	kr. 6,-
Utstill.konvolutt, frankert NK 982	kr. 8,-
Utstill.katalog m/innlagt postkort	kr. 25,-
Spesialkonvolutt, begrenset nummerert opplag frankert med NK 666-667 pluss till.frankering	kr. 15,-

Bestillinger sendes:

TØNSBERG FILATELISTKLUB,
Boks 244, 3101 Tønsberg.
Postgirokonto: 4397964. Eksp.gebyr kr. 3,-.

BENYTT VÅRE SMÅANNONSER
Use our small advertisements
Benutzen Sie unsere Kleinanzeigen
Et middel til kontakt med samlere i inn- og utland.
3 linjer (minimum) kr. 30,00 inkl. MOMS for norske annonsører.
For utenlandske annonsører kr. 25,00 netto.
3 lines kr. 25,00 net for foreign advertisers.

Småannonser skal betales forskuddsvis over postgiro 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.
Small ads, must be paid in advance.
Use our postal account 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.
Kleinanzeigen müssen im voraus bezahlt werden. Bitte überweisen Sie auf unser Postscheckkonto 3597200, Boks 1031, N-7001 Trondheim.

nft SELGES:

NFT, to årganger fra krigstiden 1944 og 1945, selges. Gi bud! Hadeland Frimerkeklubb, Box 150, 2760 BRANDBU.

FRIMERKER i abo. Nye merker fra hele verden. Fra kun 8,5% prov. Gratis info: Frimerker & Filateli, Postboks 20, 1622 ENGALSVIK.

Gammeltyskland, BRD, DDR, Island, England, Sveits, Østerrike, Frankrike sendes i utvalg til int. 30—70% AFA. Obert Naglestad 2270 FLÅM.

NORGE:** NK nr.: 223 kr. 22,-, 380-82 kr. 7,-, 386-87 kr. 28,-, 443-44 kr. 8,-, 545-48 kr. 9,-, 686 kr. 23,-. Pål Lundstad, Box 841, 3001 DRAMMEN.

UTVALG Island, Sverige, Danmark, BRD m.fl. utsendes. Lave priser. Gjør en prøvebestilling idag. T. Jönsson, Box 95, S-260 70 LJUNGBYHED.

UTVALG fra Norge, øvrige Norden og en rekke vesteuropeiske land sendes uten kjøpetvang. Ernst Olaf Lilleaas, Postboks 46, 4251 KOPERVIK.

BREVKLIP DANMARK, nyeste. Minst 50% storformat/Jub. 200 gram Nkr. 65:- portofritt vid förskott till svenskt postgiro 13 76 23-5. T. Jönsson, Box 95, S-260 70 LJUNGBYHED.

UTVALG. Skand., England, tyske stater. AFA ÷55/65%. Dessuten 10% ekstra kjøpsrab. Koch, V. Ringg. 178, DK-8000 ÅRHUS C.

GRØNLAND. 60 forskj. stpl. eller 25 pene bruksbrev dkr. 75,-. Portofr. v/forutbet. giro 6553370. K. Jespersen, Fredriksdal 34D, DK-7800 SKIVE.

TILBUDSLISTE:** Europa, USA, FN, ikke Norge. Tom Kallevig, Munthesgt. 27, 0260 OSLO 2. Tlf. etter kl. 17: 56 51 14.

BREVKLIP, nyeste, kun storformat/jub.: 100 g Danmrk Nkr. 45,-, Finland 45,-, Schweiz 60,-, BRD 85,-, Irland 75,- portofritt. Svenskt giro 13 76 23-5. T. Jönsson, Box 95-S-260 70 LJUNGBYHED.

SVERIGE stpl.** og hefter i prima kval. Lave priser. Fullstendig prisliste sendes gratis. Lars Ohlson, Prästg. 24, Boks 1480, S-251 14 HELSINGBORG.

TILBUD NORGE STPL.: NK 23 kr. 110,-, 31 kr. 40,-, 51l kr. 250,-, 58 kr. 38,-, 65 kr. 55,-, 137-40 kr. 65,-, 184 kr. 25,-. 30 dgr. bet.frist. NOR-FIL, Boks 2229 Strømsø, 3001 DRAMMEN.

TILBUDSLISTE m/supertilbud på bl.a. Norge**/stpl., Færø**/stpl., Åland og Danmark. Bonusrabatt. Truls Hansen, Boks 20, 1622 ENGALSVIK.

TILBUD REKVISITA: Innst.alb. 64 sider A4 kr. 85,-. L4/16T 32 sider kr. 42,-, Leuchtturm fortrykksalb. Norge normal kr. 220,-, Norge SF kr. 630,-. NOR-FIL, Boks 2229 Strømsø, 3001 DRAMMEN.

UTVALG NORGE /stpl.** tilsendes gratis til gj.syn. 40-60% rabatt! God kvalitet. Jan T. Moholt, N. Hagavei 15B, 3250 LARVIK.

TILBUD: Norge 100 g håndstpl. kun kr. 40,-. Norden 100 g (80% høyverdier), bl.a. AFA 753 Danmark og 90% håndstpl. kun kr. 60,-. K. Knutsen, Steinkjellergt. 10B, 5000 BERGEN.

NORGE /stpl.** til HK ÷30—50%. Sverige, Danmark og Finland til 50% av FACIT-priser! Stort utvalg! Skriv etter katalog nr. 8 fra SOLØR FRIMERKER, Boks 93, 2281 GJESÅSEN.

SEND 50 NKR. mot 100 forskj. Islands-frimerker. Mankolisteservice. Brevklipp, pakker og postfriske årganger. FDC. Brev. Mynt og sedler. Jon Thorsteinsson, Tjarnarstig 3, IS-170 SELTJARNARNES.

USA-FILATELI. Godt utvalg i brukt USA. Nyhetsabonnement, utvalg. Prisliste fra TBV-Kjøp, Boks 88, 1851 MYSEN.

Norge pent stpl. i god kval. selges m/20—40% rabatt på HK. Be om liste. Knut B. Solberg, 3. Strøm Terrasse, 3000 DRAMMEN.

FINLAND kilovare, store jub.frimerker. 400 g N.kr. 97,-, 900 g kr. 194,-. Portofritt til norsk postgiro 1995422. PL 1, SF-02231 ESPOO. K-J Österman

NORDEN VEST-EUROPA. Mankolister ekspederes m/50% rabatt på AFA, kun prima kvalitet fra Sverige, Danmark, Færøyene, Island, Tyskland, Holland. Gode fotokopier av tilbud på bedre merker. Også andre land og Brit. Kolonier på lager. Ekstrarabatt v/større kjøp. ENGERS FRIMERKER, 2824 Redalen. Tlf. (061) 81 555 kl. 9—17.

Nyhetsabo.: Frimerker-miniark-motiv. Vi leverer ny-

heter fra over 230 land. Du kan selv velge: Alle utgivelser, kun miniark eller motiv. Kun 20% prov. Be om abonnementsvilkår. Follo Frimerkehandel, Box 111, 1415 OPPEGÅRD.

England & British Commonwealth Be om gratis prisliste med flere 1000 tilbud fra over 140 land. Nyutgivelser leveres i abonnement. Lav provisjon. Portofr. v/forsk. Follo Frimerkehandel, Box 111, 1415 OPPEGÅRD.

Nkr. 14,- I FRIMERKER (blir avregnet) gir Dem vår store MOTIVFARGEKATALOG (ingen stpl.massevare, kun godt postfriskt materiale). SHAETZLE AG, Postfach 127, CH-8832 WOLLERAU.

GRATIS sendes en pakke interessante amerikanske frimerker pr. luftpost. Min seneste prisliste medfølger. Vær vennlig og send kr. 20,- for portoomk. Roy Donell, Box 532, Beverly Hills, California 90213, USA.

SVERIGE / stpl.**,** hefter samt helsaker. Min fyldige samlerprisliste omfatter det meste fra 1855—1985. Sendes gratis. Kjell Holmgren, Acktjära 6303, S-82100 BOLLNÄS.

USA 300 ulike stpl. jub.merker, kun kr. 50,-. Beste kvalitet. Luftpost. Send norske sedler som betaling. Roy Donell, Box 532, Beverly Hills, California 90213, USA

Salgsliste over eldre norske postkort/bruksbrev tilsendes gratis. Vennligst franker filatelistisk. Magnar Vehusheia, Topdalsvn. 232, 4740 TVEIT.

USA 800 ulike stpl. frimerker, kun kr. 170,-. Sendes pr. luftpost. Send norske sedler som betaling. Roy Donell, Box 532, Beverly Hills, California 90213, USA.

SALGSKATALOG TILSENDES LANDEVIS. Fra Danmark, DVI, England, Engelske kolonier, Frankrig, Grønland, Norge, Island, Sverige, Gl. Tyskland, Vest-Tyskland, Berlin, Holland m.m. B.F. Qvist Aps, Dyrehavevej 33, DK-2930 KLAMPENBORG.

nft UTVALG ØNSKES:

SANDNES FK ønsker utvalg Norge, Skandinavia, og V-Tyskland, stpl., tema, motiv og brev. 10% prov. og returporto belastes selger. Bytteleder Charles Alfsnes, 4332 FIGGJO.

LILLEHAMMER FK søker utvalg i god kvalitet fra hele verden. 5 % provisjon, returporto belastes eier. Lillehammer FK v/bytteleder, Boks 32, 2601 LILLEHAMMER.

BRYNE FK ønsker tilsendt utvalg. Spesiell interesse for Norge (postfrisk, brukt, stempler), Norden og Australia. Tema/motiv: Transport, oppdagelsesreiser, kart, polarpost. Ingen provisjon. Porto belastes selger. Bytteleder Georg Rosland, Steinsland, 4340 BRYNE.

FARSUND FF søker utvalgshefter fra Norden, Vest-Europa, Canada, USA, Australia, samt norske brev og kort stemplet før 1950. 10% prov. Sirkulasjonstid ca. 3 mnd. Bytteleder Gjermund Grødem, Jørstad, 4560 VANSE.

SKIEN FK ønsker utvalg i god kval. tilsendt. Spes. Norden**/stpl. samt V.-Europa. 10% prov. Returporto belastes S.F.K. Bytteleder Odd H. Larsen, Kompanivn. 3, 3700 SKIEN.

ØRSTA FK ynskjer betre utval frå Noreg og Norden, Kanaløyane stempla, postfrisk Israel m/tabs. 10 % klubbprovisjon. Sirkulasjonstid 2 mnd. Byteleiar: Oddbjørn Nupen, Grepalivg. 25, 6150 ØRSTA.

HALDEN FK ønsker utvalg fra Sverige, Danmark, Holland, Estland, Polen, nyere Ungarn, Italia (før 1960), telekommunikasjon, sjakk og folkedrakter, CEPT**. Spes. søkes bedre Norge, brev og merker samt 20 mm. 5% prov. og returporto belastes selger. Bytteleder Ton Kruithof, Atomvn. 22B, 1750 HALDEN.

AALESUND FK ønsker utvalg Norge, Europa, Brit.kol. og Irland. 10% prov. Bytteleder Oddvar Jan Melsæter, Postboks 612, 6001 ÅLESUND.

NORDENFJELDSKE FF ønsker utvalg. Ca. 100 deltakere og stor omsetning. Kun bedre utvalg mottas. 10% prov. til klubben. Reurporto (rek.) belastes eier. Bytteleder Erling Wang, postboks 690, 7001 TRONDHEIM.

STJØRDAL FK ønsker utvalg Norden, V.-Tyskland, England, Irland, eldre Ungarn, USA, Canada og Cept. 10% klubbprov. Bytteleder Johan E. Øyang, Sig. Jarlsvei 13, 7500 STJØRDAL.

NESODDEN FK ønsker bedre utvalg fra hele Europa inkl. Norden, Cept, polarpost samt luftpost. 10% klubbprov. Bytteleder Tor Fredriksen, Bjørnemyrvn. 6, 1453 BJØRNEMYR.

MOLDE FK ønsker bedre utvalg Norge stemplet. Molde Fil.klubb, Boks 470, 6401 MOLDE.

nft ØNSKES:

NK 54 pl. II. For å komplettere min 20 mm samling søkes NKs varianter. Bet. god pris for aktuelle merker. Jan Ødegaard, Madlavn. 9, 4000 STAVANGER.

Stämplade POSTOGRAMKUVERT i god kval. köpes. Allt är av intr., jag bet. bra. Hör av Dig. Alfred Weiner, Hagalundsg. 29, S-171 51 SOLNA.

For min spes.samling «Tyske Stater» søkes brev fra disse til Norge i perioden 1850-1872, spesielt Preussen og Sachsen. Franz Josef Günnevig, Mintarder Weg 41, D-4000 DÜSSELDORF 30.

STEMPLER på NK nr. 217-222 og NK nr. 362 og 367 ø. kj. Likeledes brev m/ovennevnte merker kjøpes. Edv. B. Hegbom. 5701 VOSS.

FORBUNDSKLUBBER

ALSTAHAUG OG OMEGN FILATELISTKLUBB,
Postboks 103, 8801 Sandnessjøen
ALTA FRIMERKEKLUBB,
c/o R. Simonsen, Møllebakken 2, 9510 Elvebakken
ARENDAL FILATELISTKLUBB,
Willumstad Terrasse 2, 4800 Arendal
ASKER FILATELISTKLUBB av 1976,
Bleikerkollen 13, 1370 Asker
ASKER OG BÆRUM FRIMERKEKLUBB,
Postboks 536, 1301 Sandvika
BARDUFOSS FILATELISTKLUBB,
Boks 7, 9201 Bardufoss
BERGENS FILATELIST-KLUB,
Boks 846, 5000 Bergen.
BODØ FILATELISTKLUBB,
8000 Bodø.
BRYNE FRIMERKEKLUBB,
Boks 300, 4341 Bryne.
DRAMMENS FILATELISTKLUB,
Postboks 232, 3001 Drammen.
ELVERUM MYNT- OG FRIMERKEKLUBB
Postboks 1305, 2401 Elverum
FARSUND FILATELIST-FORENING,
Boks 146, Farsund.
FAUSKE FILATELISTKLUBB,
Møllvn. 24A, 8200 Fauske.
4-SKILLING BLÅ
v/Otto Fotland, Stasjonsgt. 20B, 3040 Gulskogen
FLEKKEFJORD FILATELISTKLUBB,
4400 Flekkefjord.
FREDRIKSTAD FILATELISTKLUBB,
Postboks 536, 1620 Gressvik
FRIMERKE-RINGEN POSTHORN,
Postboks 516 Sentrum, Oslo 1.
FØRDE FRIMERKEKLUBB,
Kvernberget 6, 6800 Førde.
GJØVIK FILATELISTKLUBB
Box 212, 2801 Gjøvik.
GRIMSTAD FILATELISTKLUBB,
Boks 3, 4891 Grimstad.
HADELAND FRIMERKEKLUBB
2760 Brandbu.
HALDEN FILATELISTKLUBB,
Boks 28, Glenne, 1750 Halden.
HAMAR FILATELISTKLUBB,
Boks 486, 2301 Hamar.
HAMMERFEST FILATELISTKLUBB,
v/ Odd A. Olsen, Mylingen 10, 9600 Hammerfest
HAREID OG ULSTEIN FRIMERKEKLUBB,
v/Tor Flatin, 6065 Ulsteinvik.
HAUGESUND FILATELISTKLUBB,
Boks 525, 5501 Haugesund.
HØNEFOSS FILATELISTKLUBB,
v/Sigurd Brenden
Riperbakken 16, 3500 Hønefoss
HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB,
Boks 485, 9401 Harstad.
IBESTAD FILATELISTKLUBB,
Boks 67, 9450 Hamnvik.
JESSHEIM FRIMERKEKLUBB,
Boks 120, 2051 Jessheim
KARMØY FRIMERKEKLUBB,
Postboks 29, 4270 Åkrehamn.
KONGSBERG FILATELISTKLUBB,
Postboks 243, 3601 Kongsberg.
KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB,
Boks 301, Kristiansand.
KRISTIANSUND FILATELISTKLUBB,
Boks 390, 6500 Kristiansund N.
LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB,
Boks 32, 2601 Lillehammer.
LUND FILATELISTKLUBB,
4460 MOI
MANDAL FILATELISTKLUBB,
4500 Mandal.
MOLDE FILATELISTKLUBB,
Postboks 470, 6401 Molde
MOSS FILATELISTKLUBB,
Postboks 418, 1501 Moss.
NAMSOS FRIMERKEKLUBB,
Boks 20, 7801 Namsos.
NARVIK FILATELISTKLUBB,
Bjørnfjellgt. 11, 8500 Narvik.
NESODDEN FRIMERKEKLUBB,
Kløvervn. 1, 1450 Nesoddtangen
NORDENFJELDSKE FILATELISTFORENING,
Boks 690, 7001 Trondheim.
NORDRE VESTFOLD FILATELIST-KLUBB, Postboks 56, 3081 Holmestrand
NOTODDEN FILATELISTKLUBB,
Postboks 20,3671 NOTODDEN.
ODDA MYNT & FRIMERKEKLUBB,
Boks 211, 5751 Odda.
OPPDAL FRIMERKEKLUBB,
Boks 75, 7341 Oppdal.
OSLO FILATELISTKLUBB,
Boks 298, Sentrum 0103, Oslo 1.
POLARSIRKELEN FRIMERKEKLUBB,
Boks 169, 8601 Mo i Rana.
RAUFOSS FRIMERKEKLUBB,
Postboks 11, 2831 Raufoss
RINGEBU FILATELISTKLUBB,
2630 Ringebu.
SANDEFJORD FILATELISTKLUBB,
Postboks 272, 3201 Sandefjord.
SANDNES FILATELISTKLUBB
Boks 406, 4301 Sandnes
SARPSBORG FILATELISTKLUBB,
Eilertsensv. 6, 1700 Hafslundsøy.
SENTRUM FILATELISTKLUBB,
Boks 614, Sentrum, Oslo 1.
SKIEN FILATELISTKLUBB,
Boks 211, 3701 Skien.
SOGNDAL FRIMERKEKLUBB,
Boks 195, 5801 Sogndal.
STATFJORD FILATELISTKLUBB,
Salbu, 5047 Stend.
STAVANGER FILATELIST-KLUB,
Postboks 604, 4001 Stavanger.
STEINKJER FRIMERKEKLUBB,
Boks 1056, 7701 Steinkjer.
STJØRDAL FRIMERKEKLUBB,
Boks 46, 7501 Stjørdal.
STORD FRIMERKEKLUBB,
Boks 176, 5400 Stord.
SØR-VARANGER FILATELISTKLUBB,
Øbergvn. 20, 9910 Bjørnevatn.
TROMS FILATELISTKLUBB,
Boks 1044, 9001 Tromsø.
VADSØ FILATELISTKLUBB,
Postboks 35, 9801 Vadsø.
VESTERÅLEN FILATELISTKLUBB,
Boks 162,8430 Myre.
VOSS FRIMERKEKLUBB,
5720 Palmafossen.
VÅGÅ FILATELISTKLUBB,
2680 Vågåmo.
ØRSTA FILATELISTKLUBB,
6172 Håvoll.
AALESUND FILATELISTKLUBB,
Postboks 612, 6001 Ålesund.
ÅNDALSNES FRIMERKEKLUBB,
Boks 62, 6301 Åndalsnes.

Tilsluttete klubber:
NORSK POSTHISTORISK SELSKAP,
c/o Postmuseet, Postboks 1051, Sentrum 0104, Oslo 1.
LANDSFORENINGEN FOR NORSKE MOTIVSAMLERE,
Postboks 49, 5032 Minde
NORSK FILATELISTFORBUNDS UNGDOM,
Postboks 875 Sentrum 0104, Oslo 1.

Filippinene 1800—1945 brev og merker ønskes, spes. den spanske perioden, gj. mange av hver og/eller samlinger. Kjøp/bytte m/rundstpl. norske blåmrk. Armand Fjeld, Bingsgt. 3, 1600 FR.STAD.

BYTTE M.M.:

Søker materiale til temaene Polar, Fauna, Skip og berømte maleri**. Gir UdSSR, polarbrev, kosmosbrev, særstpl., MK, FDC og gamle postkort fra Russland og V.-Europa. Michail Kotschkin, Postfach 127, SU-194354 LENINGRAD/354, UdSSR.

Norge brukt mot Tyskland, Vest-Europa 100 mot 100, eller etter mankoliste basis Michel. Korr. eng./tysk. Bert Birr, Am Günster 11, D-5166 KREUZAU.

Send 350 ulike norske merker og jeg sender 400 ulike Sverige. Kjell-Åke Holmqvist, Box 5020, S-25005 HELSINGBORG.

FRIMERKE-MARKED I OSLO!

I forbindelse med FRIMERKETS DAG vil det bli arrangert med et FRIMERKE-MARKED ***lørd. og sønd. 5. og 6. okt.***
i ***Sara Hotel*** (tidl. Viking) ved Jernbanetorget.

Åpningstider: Lørdag: kl. 10.00—18.00
Søndag: kl. 12.00—19.00

Det vil være et 10-tall frimerke/mynthandlere tilstede med massevis av
tilbud for enhver samlekategori.

Sara Hotels restauranter og caféteria vil kunne benyttes.

GRATIS ADGANG!

Arr.: FRIMERKER SOM HOBBY,
Boks 92 Kaldbakken, 0902 Oslo 9.

NORSK FILATELISTFORBUND

Sekretariatet: Dronningensgate 15, værelse 340, Oslo 1.
Kontortid: Tir. 10-16, ons. og tor. 10-14. Tlf.: (02) 41 61 40.
Sekretær: Efrén Rebolledo, postboks 875, Sentrum, 0104 Oslo 1
FORBUNDSSTYRET
President: Paul H. Jensen, Abbedikollen 3 D, Bestum, 0280 Oslo 2
Vicepresident: Ingolf Kapelrud, Sjøråkvn. 1, 4070 Randaberg
Styremedlemmer: Børre Amundsen, Conrad Holmboes vei 27, 9000 Tromsø, Torbjørn Hallgren, Stubbsvingen 46, 7000 Trondheim, Johnny Hassel, Ivar Welles vei 1B, 0672 Oslo 6, Erling Aune, Granlia 28B, 5080 Eidsvåg i Åsane, Per Kindem, Stubberudvn. 12, 1750 Halden.

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND
Redaktør:
ERLING SJONG, Boks 2177, 7001 Trondheim.
Tlf. 07/92 01 37.

Forretningsfører:
TOR SKAUGE, Boks 1031, N-7001 Trondheim
Tlf. 07/52 18 70 (Kontor), 07/91 76 26 (Privat)
Postgiro nr. 359 7200, Bankgiro 5361.64.21928
Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.
Årsabonnement direkte i Norge og
Norden forøvrig 1985 ..... kr. 100,00
Annual Subscription to Europe ..... kr. 115,00
Subscription outside of Europe by air mail: ..... kr. 125,00
Løssalgspris kr. 12,00.
Småannonser (trelinjers) kr. 25,00 + moms

Opplag 7600 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer i året. I månedene mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnumre.
Bestillinger på tidsskrift, særtrykk, enkelte numre samt korrespondanse angående annonser, sendes forretningsføreren.

Annonsepriser for 1985 norske annonsører:				Advertising rates for 1985 foreign advertisers:	Anzeigenpreise für 1985 die Ausländischer:
1. omslagsside	kr.	2000,00	+mva	kr. 2000,00 net	kr. 2000,00 net
2. omslagsside	kr.	1750,00	+mva	kr. 1750,00 net	kr. 1750,00 net
3. omslagsside	kr.	1750,00	+mva	kr. 1750,00 net	kr. 1750,00 net
4. omslagsside	kr.	1850,00	+mva	kr. 1850,00 net	kr. 1850,00 net
1/1 side	kr.	1600,00	+mva	kr. 1600,00 net	kr. 1600,00 net
1/2 side	kr.	1000,00	+mva	kr. 1000,00 net	kr. 1000,00 net
1/4 side	kr.	600,00	+mva	kr. 600,00 net	kr. 600,00 net
1/8 side	kr.	400,00	+mva	kr. 400,00 net	kr. 400,00 net

TRYKK: ADRESSEAVISEN FOTOSATS/OFFSET 7000 TRONDHEIM
ISSN 0332-8848 Innleveringssted: 7000 Trondheim

NYTT FRA POSTEN

Årets frimerkebegivenhet 4.10.1985

Miniatyrark med tilleggsverdi

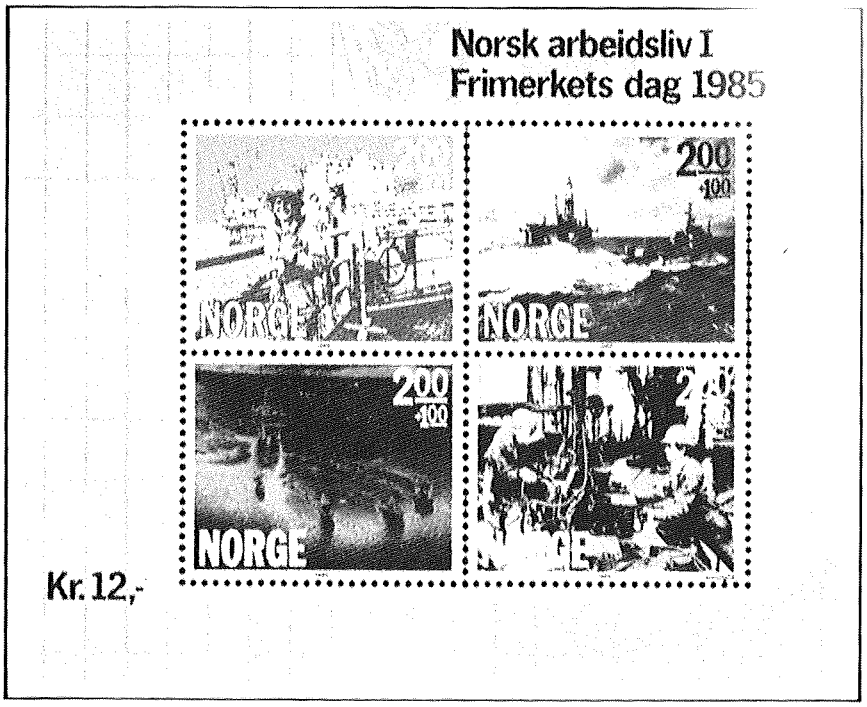

- Salgstid: 4.10-31.12.1985
- Opplag: 1 million miniatyrark
- Tilleggsverdien på kr. 4,00 går til fremme av frimerkesamling
- Miniatyrarket vil ikke bli tatt med i årssettet

Adresseforandringer innmeldes for
direkteabonnenter til:
NFT's forretningsfører
Boks 1031
7001 Trondheim
klubbmedlemmer til vedk. klubb

3 0098094 A002
ERIKSEN JAN HENRIK
BANKVN 10A
1347 HOSLE

Frimerker –
en av våre spesialiteter

:Emil Moestue as
GRAFISK INDUSTRI
Postboks 342 Sentrum
Oslo 1

Kr. 12,00